
Kyrkomötet
Motion 2019:1
av Lars-Ivar Ericson

Läroplan för kyrkans barnverksamhet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utforma en läroplan för kyrkans barnverksamhet.

Motivering

Kyrkans undervisning är viktig i en tid då vi märker av både sekularisering och möten med andra religioner. Kyrkan döper många barn och det känns angeläget att erbjuda olika former av dopundervisning. Genom gruppverksamhet för olika åldersgrupper kan vi nå barnen med evangelium. Denna verksamhet kan underlättas genom att det utformas en läroplan. Blickar vi bakåt i tiden så fanns det sådana läroplaner där det framgick vilka bibelberättelser som kunde aktualiseras i dåvarande kyrkans barn-timmar, miniorer och juniorer. Materialet innehöll även förslag till skapande verksamhet, lekar, sånger, tips för gudstjänster osv. Ett liknande material anpassat för vår tid känns angeläget.

Tyringe den 22 april 2019

Lars-Ivar Ericson (C)

Kyrkomötet
Motion 2019:2
Av Karl-Gunnar Svensson

Nya modeller för konfirmandarbete

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att, genom kontakt med stift och församlingar, hitta modeller för konfirmandarbetet som gör att konfirmandundervisningen blir en naturlig fortsättning på församlingarnas barnarbete.

Motivering

Vid 2003 års kyrkomöte gavs kyrkostyrelsen i uppdrag att:

med anledning av motionerna 2003:21 och 2003:31 uppdra åt Kyrkostyrelsen att inom ramen för en teologiskt reflekterad helhetssyn på Svenska kyrkans undervisningsansvar som ett projekt eller på annat sätt sammanfatta stiftens många insatser inom konfirmandarbetet, utveckla, utvärdera dessa, med särskild uppmärksamhet på erfarenheter från varierande konfirmationsåldrar.

En av motionerna hade ifrågasatt fixeringen vid konfirmationsåldern som tidigast 15 år enligt riktlinjer för konfirmander 1994. Detta ledde fram till 2007 års riktlinjer där man istället skrev:

En effektiv och ändamålsenlig samverkan förutsätter att konfirmandåldern är densamma i hela Svenska kyrkan. En enhetlig konfirmandålder är viktig även med tanke på de ungdomar som väljer lägerkonfirmation. En avsikt med konfirmandarbetet är att ge stöd till tonåringarna under en fas av identitetsutvecklingen som för de flesta inträffar i åldern 14–15 år, som därför ska vara den normala konfirmandåldern.

Enligt den nya skrivningen är alltså inte konfirmandåldern fixerad vid just tidigast 15 år.

Sedan kyrkomötet fattat beslut om att kyrkoherden är ansvarig för all verksamhet, är det upp till kyrkoherden att besluta om konfirmander och följaktligen måste det innebära att kyrkoherden kan besluta att en konfirmation kan göras även om konfirmanden inte har fyllt 15 år, det räcker med 14 år under förutsättning att något annat inte beslutas om av domkapitlet i stiftet. I riktlinjerna står det också:

Riktlinjer för Svenska kyrkans konfirmandarbete, vänder sig till ansvariga beslutsfattare och ger tydliga anvisningar om vilket stöd och vilka resurser som krävs för ett konfirmandarbete med god kvalitet. Bestämmelserna blir bindande för församlingarna inom stiftet genom beslut i respektive domkapitel.

Det som i många år har varit ett problem är ofta tiden mellan barnarbetet i församlingen, som i många fall är bra med många deltagande, och tiden när konfirmandarbetet börjar. Det handlar ofta om att det blir ett hålrum mellan barnarbetets verksamheter och konfirmandarbetet som behöver fyllas.

Ett alternativ skulle kunna vara att konfirmandarbetet börjar långt tidigare än 14 år och att undervisningstiden istället för ett år kan utökas upp till tre år samt att modeller för ett sådant upplägg tas med i programmet för lärande och undervisning.

Tanken med riktlinjerna från 2007 var att föra fram att konfirmandarbetet ska ses som en helhet i församlingens undervisning från 0–18 år, men fortfarande ses många gånger konfirmandtiden som en särskild tid med särskiljande verksamhet istället för att vara en naturlig fortsättning på barnarbetet. Det kan behövas lite nytänkande och nya modeller för att verkliggöra tankarna i 2007 års riktlinjer för konfirmandarbetet.

Det är viktigt att församlingar tänker annorlunda mot tidigare och inte ser konfirmationstiden som en fixering till en viss åldersgrupp som 14–15 år, utan att konfirmandundervisningen på olika sätt kan utformas under en längre tid för att på ett bra sätt kunna behålla de barn som deltagit aktivt i församlingarnas barnarbete och som inte lika naturligt har kommit med i någon form av ungdomsarbete eftersom ungdomsarbetet ofta berör ungdomar från 14 år och sällan under.

Glappet mellan 9 och 13 år bör kunna fyllas på ett naturligt sätt för församlingarna och inte göra konfirmandtiden som en särskiljande tid utan som en naturlig del som en fortsättning på barnaktiviteterna.

Träslövsläge den 11 juni 2019

Karl-Gunnar Svensson (KR)

Kyrkomötet
Motion 2019:3
av Sofija Pedersen Videke

Gudstjänstupplevelser

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillsätta en utredning som undersöker dels vilka faktorer som är viktiga för människors gudstjänstupplevelse, dels vilka metoder och förhållningssätt som ger framgång i gudstjänstarbetet.

Motivering

I Svenska kyrkan firas varje år ett stort antal gudstjänster. Somliga väcker genklang och får människor att vilja komma tillbaka. Vi samlar in statistik om deltagande, men frågar sällan människor om deras upplevelse av gudstjänsten. Vi arbetar med gudstjänstordningar, men kartlägger inte vilka pastorala metoder och förhållningssätt som främjar och bygger ett levande gudstjänstliv i församlingen.

Gudstjänsten är kyrkolivets centrum (kyrkoordningen, 17 kap., Inledning) och gudstjänstens framtid engagerar många. Ett fungerande gudstjänstliv tar sin utgångspunkt i frågan hur vi får både oss själva och andra att uppleva sig berörda, delaktiga, utmanade och levande av att fira gudstjänst. Att vid ett tematiskt kyrkomöte stanna upp inför gudstjänsten skulle vara Svenska kyrkan till gagn.

Den utredning som föreslås skulle inte handla om gudstjänstens form, utan vara en undersökning av det gudstjänstliv som redan existerar, utifrån ett salutogent perspektiv. Här ser vi gärna att särskild vikt läggs vid gudstjänstfirares delaktighet, med särskild uppmärksamhet på barn och unga.

Helsingborg den 1 augusti 2019

Sofija Pedersen Videke (S)

Kyrkomötet
Motion 2019:4
av Karin Nodin och Nina Wahlin

Utbildning i kristet ledarskap

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att intensifiera arbetet med utveckling och utbildningar kring kristet ledarskap, för större delaktighet för ledare och ungdomar men också bland medlemmar i övriga åldrar. Församlingarna behöver integreras i större grad i detta utvecklingsarbete.

Motivering

Behovet att hitta olika former att locka till deltagande måste ske på olika sätt där kunskap och utbildning i kristet ledarskap inte får förringas. Allt för att skapa ett genuint intresse kring våra kristna frågor och vad de betyder i ett samhälle. Jesus var en ledare och nådde framgång genom att lyfta dessa frågor! Resultatet kan bli en ökad delaktighet precis som på Jesu tid.

Olika församlingstyper behöver vara integrerade i dessa utvecklingsprojekt på sina egna grunder. Det för att om möjligt nå framgång kring budskap och möjligheten till utbildningar inom sina respektive organisationer och demografiska förutsättningar.

Mellerud och Södertälje den 1 augusti 2019

Karin Nodin (C)

Nina Wahlin (C)

Kyrkomötet

Motion 2019:5

av Anna Karin Hammar och Eva Nordung Byström

Studera klimatfrågor och naturens rättigheter

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att i programmet för lärande och undervisning lägga särskild vikt vid att studera klimatfrågor och naturens rättigheter med utgångspunkt i bl.a. urfolkens deklaration om moder jords och naturens rättigheter, påven Franciskus encyklika om jorden som vårt gemensamma hem och biskoparnas klimatbrev.

Motivering

Enligt forskare har vi en tid av bara tio år för att förhindra att klimatkrisen utvecklas till en ännu värre katastrof. Alla goda krafter behövs för att hjälpa oss människor att återknyta till skapelsen i sin helhet och att respektera vår sårbarhets gränser.

Vi har mycket att lära av urfolken på jorden vars deklaration om moder jords och naturens rättigheter från Bolivia 2010 har antagits av Sametinget 2018.

Samiska rådet i Svenska kyrkan rekommenderar att naturens rättigheter görs till ett gemensamt studium i Svenska kyrkan med utgångspunkt i urfolkens deklaration.

Påven Franciskus encyklika om klimatet och de fattiga från år 2015 är av allmänmänsklig angelägenhet. Den innehåller många viktiga referenser till teologi och spiritualitet som kan hjälpa människor att återknyta till naturen i respekt för dess bärkraft.

Svenska kyrkans biskopar uppdaterar sitt klimatbrev och det utgör en angelägen källa till teologisk och naturvetenskaplig kunskap till försvar för hela skapelsen.

Med dessa tre dokument, urfolkens deklaration från Bolivia, påven Franciskus encyklika om jorden som vårt gemensamma hem och biskoparnas klimatbrev, kan ett angeläget studium bedrivas i Svenska kyrkan som omfattar förnuftets, känslans och handlingens kunskap.

Samtliga dokument finns tillgängliga gratis på engelska och biskopsbrevet om klimatet även på svenska.

- *Universal Declaration of the Rights of Mother Earth*
https://docs.wixstatic.com/ugd/23bc2d_ee924cccc4f6469cace7222a707d77fa.pdf
- Påven Franciskus encyklika om jorden som vårt gemensamma hem, *Laudato Si'*
http://w2.vatican.va/content/dam/francesco/pdf/encyclicals/documents/papa-francesco_20150524_enciclica-laudato-si_en.pdf
- *Ett biskopsbrev om klimatet* www.svenskakyrkan.se/biskoparnas-brev-om-klimatet (den uppdaterade utgåvan ska komma i september).

Öregrund och Härnösand den 19 juni 2019

Anna Karin Hammar (S)

Eva Nordung Byström, biskop

Kyrkomötet
Motion 2019:6
av Bengt Olsson

Kyrkobyggnader som pedagogiska verktyg

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att publicera goda exempel på hur kyrkobyggnader kan användas som pedagogiska verktyg för att skapa intresse för Svenska kyrkan och den kristna tron.

Motivering

Våra kyrkobyggnader är förutom platser för gudstjänstfirande också källor till kunskap om vårt lands historia och samhällsutveckling.

Förr hette det ”kyrkan mitt i byn”. Även om Sverige numera är en sekulär stat så tror jag ändå att Svenska kyrkan har en stor betydelse för många människor. Inte minst märks det i de kyrkliga handlingarna – dop, konfirmation, vigsel och begravning. Då blir kyrkan levande även för de som i övrigt kanske inte besöker den så ofta.

Våra kyrkor finns också överallt – i hela landet, både på landsbygden och i städerna. Många besöker dem – för att söka ro, men också för att ta del av de konstskatter som finns och för den intressanta arkitekturen.

Många församlingar försöker hålla sina kyrkor öppna även utanför gudstjänsttid och i synnerhet på sommaren är många bemannade med personal och frivilliga krafter, som kan berätta om den enskilda kyrkan och dess historia. Genom detta är egentligen redan ett steg taget för att undervisa om kyrkan och dess lära.

Det finns så många frågor som en nyfiken besökare kan ställa sig vid ett kyrkobesök. Vad föreställer altartavlan, vad symboliserar altarduken, varför är det olika färg på antependiet och på mässkruden vid olika tider på kyrkoåret? Ja, detta är bara några frågor som man ställa sig vid ett besök i en kyrka – om man är nyfiken. Och svaren på dessa frågor är faktiskt starten på en undervisning om kyrkan och dess lära.

Våra församlingar och kyrkor har olika förutsättningar för sin verksamhet. Många finns i områden där de flesta människor är födda i Sverige och där befolkningen är ganska homogen, medan andra präglas av den globalisering som vårt samhälle är en del av och där merparten av de boende inte tillhör Svenska kyrkan utan bekänner sig till andra kristna samfund eller till andra religioner eller kanske inte till religion alls. Men det finns ändå i dessa områden en församling tillhörande Svenska kyrkan och där själva kyrkobyggnaden ofta har funnits sedan medeltiden. Ett exempel på detta är Västra Skrävlinge kyrka i Malmö och ett annat Spånga kyrka i nordvästra Stockholm.

Men oavsett de olika förutsättningarna så tror jag att församlingarna i Svenska kyrkan i sin undervisning skall försöka nå ut till nya grupper och på så sätt bli en relevant kraft i samhället och då känns det naturligt för mig att utgå från de jämförelsevis stora resurser som Svenska kyrkan ändå har i form av lokaler, personal, förtroendevalda och ideella krafter.

Mot 2019:6

Jag vet och är övertygad om att detta sker i många församlingar i Svenska kyrkan, men inte i alla.

Jag önskar därför att Svenska kyrkan centralt tar ett initiativ till att samla in de goda exempel som finns för att nå ut med information och undervisning om kyrkan och dess lära och att då utnyttja de fantastiska studierum som våra kyrkor utgör. Dessa exempel bör sedan spridas till glädje och inspiration för de församlingar som vill utveckla sin verksamhet och nå ut till nya grupper.

Linköping den 25 juni 2019

Bengt Olsson (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2019:7
av Agne Arnesson

Uppdrag inom ansvaret för begravningsverksamheten

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ge Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation ett fortsatt uppdrag till råd och konsultation inom begravningsverksamheten.

Motivering

Kyrkostyrelsens skrivelse 2019:1 behandlar i avsnittet Målbild 3 att man ämnar bygga upp en särskild kompetens inom kyrkokansliet för begravningsverksamhetens relevanta sakområden. Svenska kyrkan och därmed kyrkokansliet har ett klart övergripande ansvar för begravningsverksamheten på det särskilda uppdraget från staten. Det är givetvis angeläget att tillse att det finns en särskild kompetens kring detta ansvar på kyrkokansliet, inte minst till stöd för stiftens uppdrag kring tillsyn och de övergripande delarna.

Idag fullgör Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation (SKAO), på ett omvittnat uppskattat och utmärkt sätt, stöd till församlingar och pastorat vad gäller råd, konsultation samt t.ex. uppmätningar etc. Att avsluta SKAO:s del i detta skulle innebära förlust av både kompetens och förtroende. Om även denna del förs till kyrkokansliet skulle det också innebära stora merkostnader i form av omstart m.m.

Kyrkostyrelsens skrivelse i övrigt innehåller vikten av direkta och framtida kostnadsanpassningar och effektiviseringar av kyrkokansliets ekonomi och verksamhet. Därför vore en utmärkt lösning av frågan att kyrkostyrelsen ger SKAO ett fortsatt uppdrag kring råd och konsultation till församlingar och pastorat.

Floby den 31 juli 2019

Agne Arnesson (C)

Kyrkomötet
Motion 2019:8
av Marjut Ervasti m.fl.

Hållbarhetsperspektiv i Riktlinjer för Svenska kyrkans konfirmandarbete

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att inkludera klimat- och hållbarhetsperspektiv i *Riktlinjer för Svenska kyrkans konfirmandarbete*.

Motivering

Klimat- och hållbarhetsfrågor diskuteras på alla nivåer i samhället, likaså i Svenska kyrkan. Klimatförändringarna är sannolikt den största gemensamma utmaning som mänskligheten står inför. Forskningen är entydig: jordens temperatur ökar och det är människans aktivitet och handlingar som orsakar temperaturhöjningen. Det förändrade klimatet ger en ekologisk kris som utmanar oss i synen på oss själva och relationen mellan Gud och skapelsen. Utsläppen av växthusgaser minskar inte i den utsträckning som behövs trots att investeringar görs för att minska utsläpp.

Enligt Läkare utan gränser (Direkt nr 2, 2019) påverkas människors hälsa negativt av klimatförändringar. Epidemier ökar, säsongsbundna sjukdomar dyker upp oregelbundet och länder drabbas av sjukdomar som inte förekommit under lång tid. Det varmare klimatet orsakar hundratusentals fler dödfall. Stigande havsnivåer och extremväder splittrar gemenskaper och tvingar människor på flykt. Vattenförsörjningen är en stor riskfaktor framöver och med ökad urbanisering växer belastningen. Det finns en komplexitet kring följderna av ett varmare klimat men en sak är säker: vi behöver agera; regeringar, organisationer, företag, privatpersoner och kyrkor.

En undersökning publicerad av Naturskyddsföreningen 2019 visar att Sveriges barn och unga känner stor oro för vad som ska hända med miljön och klimatet. Sju av tio uppger att de känner stor oro för klimatet och miljön, nio av tio anser att det är viktigt att vi börjar ta hand om klimatet. Dessa ungdomar finns i Svenska kyrkan. Vi behöver möta ungdomars förväntan på Svenska kyrkan att ta klimat- och hållbarhetsperspektiven på allvar. Svenska kyrkan riskerar annars att förlora ungdomarnas intresse och engagemang för ett realiserat skapelseansvar.

År 2014 lanserades *Ett biskopsbrev om klimatet* som uppmanade alla delar av samhället att bidra till en skyndsam klimatomställning för att värna skapelsen. Svenska kyrkan internationellt vittnar på flera sätt om hur pågående klimatförändringar slår hårt mot redan utsatta människor. Klimaträttvisa är påkallad. Ett aktivt klimatarbete utifrån Agenda 2030 för en hållbar utveckling har blivit exempel på god etik och vilja till att bidra till det gemensamma bästa. Global Footprint Network visar att vi globalt lever som om vi hade 1,7 planeter till vårt förfogande och att vi i Sverige lever som om vi hade fyra planeter att förfoga över (Alexander Kuronen, DN 29/7 2019). Påven Franciskus encyklika om klimathot och ojämlikhet talar om behovet av

en ny solidaritet med skapelsen och de fattiga för att komma tillrätta med den ekologiska skulden då människan är satt att rätt ”bruka och vårda” jorden (1 Mos. 2:15).

Kyrkans undervisningsansvar handlar inte bara om tro och lära utan också om vad vi gör. *Riktlinjer för Svenska kyrkans konfirmandarbete* anger rambestämmelser för att församlingar ska kunna bedriva ett kvalitativt konfirmandarbete. Den tidigare ärkebiskopen Anders Wejryd skriver i *Riktlinjer för Svenska kyrkans konfirmandarbete* från 2007: ”Kyrkan vill vara ett stöd för unga människor och hjälpa dem att bearbeta angelägna frågor i ljuset av kristen tro.” Med en sådan utgångspunkt får ungdomar genom konfirmandarbetet möjlighet att forma sin framtid och bidra till samhällets och kyrkans utveckling. I riktlinjerna anges att syftet med den grundläggande uppgiften bl.a. är att skapelsen återupprättas. Texten uttrycker: ”Dopet anger också ett växt- och mognadsperspektiv som kallar oss till kärlek och omsorg om medmänniskorna och skapelsen.” Riktlinjerna pekar på att det livslånga lärandet i församlingen även handlar om relationen till skapelsen. Konfirmandtiden ska ge delaktighet i kyrkans världsvida gemenskap och dess internationella solidaritet för rättvisa, fred och skapelsens integritet. Det handlar om en praktisk omsorg om skapelsen och skyddet av de grundläggande villkoren för allt levande. Omsorgen handlar exempelvis om att främja hållbara resebeteenden med konfirmandgrupper, samt klimatkompensering för flygresor.

Relationen till skapelsen är formulerad i de nuvarande riktlinjerna, men vi i Västerstern i Svenska kyrkan anser att de inte är tillräckligt normerande utifrån klimat- och hållbarhetsperspektiv. Dessa frågor är principiella och riktlinjerna som rambestämmelser behöver möta den angelägna utmaning som klimatförändringarna utgör. Vi anser vidare att perspektiven behöver förtydligas och göras mer angelägna i riktlinjerna för att möjliggöra mötet med ungas frågor och oro i ljuset av kristen tro och för att förstå skapelsens behov av upprättelse.

Vi anser att en tydligare och mer normerande skrivning behöver formuleras i *Riktlinjer för Svenska kyrkans konfirmandarbete* kring klimat och hållbarhet. Det skulle ge effekter på planer för lärande och undervisning som församlingar formulerar. Det skulle även ge effekt på de handlingsplaner för konfirmandarbetet som församlingar är ålagda att inkludera i sina församlingsinstruktioner, församlingens viktiga styrdokument.

Hägersten den 30 juli 2019

Marjut Ervasti (ViSK)

Anna Stenberg (ViSK)

Anki Erdmann (ViSK)

Marja Hillerström (ViSK)

Sara Lindalen (ViSK)

Lars B Andersson (ViSK)

Margareta Carlsson (ViSK)

Linda Sjöo (ViSK)

Kyrkomötet
Motion 2019:9
av Elise Solberg m.fl.

Låt oss lära på fler sätt

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. uppdra till kyrkostyrelsen att utreda hur ett inspirations- och kunskapsstöd på nationell nivå i frågor gällande tillgängligt lärande skulle kunna se ut,
2. uppdra till kyrkostyrelsen att verkställa den typ av nationellt inspirations- och kunskapsstöd för tillgängligt lärande, som de efter utredning finner lämpligast.

Motivering

Gud har skapat oss med flera sinnen, med olika sinnen. De är olika från person till person, och hos var och en av oss kan de vara olika många och olika starka genom livet. Gud har skapat oss alla unika. Det gäller både kropp, själ och ande. Vilka som är de bästa förutsättningarna för vår upplevelse och inlevelse, för att vi ska kunna lära oss av andra och andra av oss, för mellanmänskliga möten och gudsmöten är därmed också olika.

För den som har en normbrytande funktionalitet kan behovet vara större, men ofta vinner även den med normföljande funktionalitet på att lärandesituationen har ett genomtänkt tillgänglighetsperspektiv. Självklart gäller det såväl barn som vuxna. Det finns många sätt att tillgängliggöra lärande på, till exempel genom Pictogram, att ha en fast struktur, tecken som alternativ kommunikation – TAKK och lekar där alla kan delta (det borde vara, men är långt ifrån, en självklarhet överallt).

Idag finns sådant i församlingar där någon eller några enskilda medarbetare brinner för och tycker att det är viktigt. Dessa medarbetare är i stor utsträckning beroende av sin egen kunskapsinhämtning utanför kyrkan. För den som inte är mycket starkt engagerad och inte vet var den ska söka sådan kunskap är tröskeln hög.

Att från nationell nivå bistå med inspiration och kunskap inom detta område skulle vara en uppmuntran till de medarbetare som redan gör ett stort och viktigt arbete. Det skulle kunna skapa engagemang och självförtroende hos dem som ännu inte arbetar med detta. Framför allt skulle det ge oss alla möjlighet att få lära på fler sätt, vilket är nödvändigt för några och bra för alla.

Lund, Täby och Kalmar den 31 juli 2019

Elise Solberg (ÖKA)

Johan Blix (ÖKA)

Birgitta Axelsson Edström (ÖKA)

Jenny Nilsson (ÖKA)

Kyrkomötet
Motion 2019:10
av Margaretha Herthelius och Olov Lindquist

Studiecirkelmaterial för religionsdialog

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att, om möjligt i samarbete med Sensus och Abrahams barn, ta fram studiecirkelmaterial som kan användas såväl i barn- som ungdoms- och vuxengrupper för att öka förståelsen för andra religioner.

Motivering

Det är inte ovanligt att människor idag har förutfattade meningar om olika religioner, vilket ibland skapar konflikter och avståndstagande. Religionsdialog förekommer idag i princip endast bland ledande religionsföreträdare.

För att öka förståelsen för andra religioner är det viktigt att ha kunskap om sin egen. Men det är också viktigt att bland de monoteistiska religionerna se likheter och skillnader mellan religionerna. Därför bör utbildningsmaterial skapas för såväl barn, ungdomar som vuxna. Vi ser det därför som självklart att ta fram ett dylikt utbildningsmaterial.

Stockholm den 9 juni 2019

Margaretha Herthelius (FiSK)

Olov Lindquist (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2019:11
av Gunilla Franzén m.fl.

Kristen värdegrund med undervisning och lärande för en hållbar framtid

---

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att förmedla ett exempel med en värdegrund i nutidens format utifrån agenda 2030 till stift och församlingar som en del av den gemensamma satsningen på undervisning och lärande.

Motivering

Bibeln formulerar på ett självklart sätt vår värdegrund. Men för många i dagens samhälle är det ett oöverstigitligt hinder att tränga in i skriften. Den ses som en föråldrad text utifrån gamla värderingar och problemställningar. Det är inte heller ovanligt att man ser texterna som fördömande, begränsande och nedvärderande.

Finns det ett format som skulle kunna väcka ett intresse hos nutidens människor? Ett format som skulle kunna visa på att Bibeln ger svar på varför och hur samhällets utmaningar idag ska hanteras? Ett format som visar på att vår mångfald, där var och en av oss bidrar, leder till en hållbar framtid?

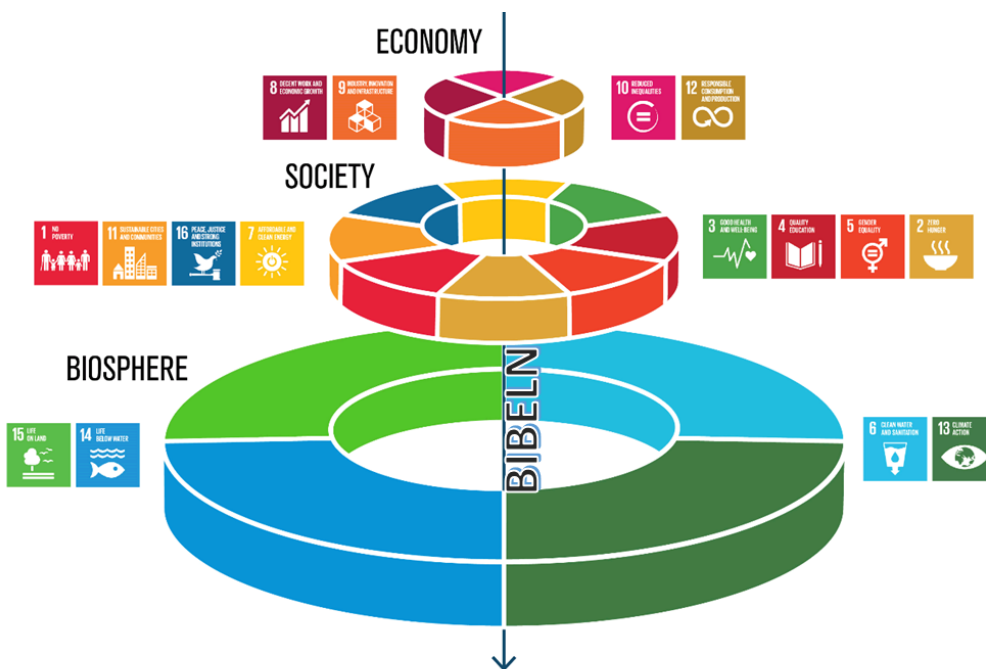
I det civila samhället har FN tagit fram ett verktyg som lyckas beskriva det komplexa samspelet mellan ekonomi, samhälle och miljö i 17 gemensamma globala mål som tillsammans skapar förutsättningar för en hållbar utveckling. Det som saknas i verktyget är den teologiska basen till målen.

Den utmaning som motionärerna därför vill att vi som Svenska kyrkan tillsammans antar är att komplettera Agenda 2030:s mål med bibelord som förtydligar varför målet behövs samt hur vi som kristna kan bidra till måluppfyllelsen. Poängen är att detta ska vara ett levande verktyg, eftersom det inte finns enbart en sanning om vilka bibelord som bäst beskriver varför och hur. Som en del av Förvaltarskapsutskottets delaktighet i det tematiska kyrkomötet kan lämpligen ett första exempel med en värdegrund i nutidens format tas fram av utskottet. Detta exempel kan sedan, efter beslut av kyrkomötet, vara en bas för dialog i församlingar som vidareutvecklar den till sin värdegrund. Förhoppningen är att skapa en dialog om nutidens utmaningar i församlingarna med utgångspunkt från Bibeln. För att det ska bli ett levande verktyg som berör den enskilde medlemmen och även personer som ännu inte benämner sig som kristna, är det viktigt att olikheter inkluderas när olika versioner av verktyget tas fram av såväl lekmän som de med teologisk utbildning.

Med verktyget som bas blir nästa steg att var och en av oss (som enskild person och församling) analyserar och hittar de målområden, där jag (församlingen) upplever att de gåvor jag/vi har kan bidra till målen. Kanske är det 4–5 mål som jag/vi främst bidrar till. Några är enkla att bidra till, andra är en utmaning. Basen är att alla är vi

olika och vi ska inte skuldbelägga någon för att man inte följer senaste trenden avseende resepolicy, mattrender, hälsoideal, volontärarbete osv. Utan istället se glädjen i att alla bidrar till några mål och vara glada över det jag och min församling bidrar med. Läger vi ihop bilden av vad vi gör så ser vi helheten som visar att vi bidrar till en hållbar utveckling.

De 17 globala målen berör alla och det finns ett stort engagemang för enskilda mål i samhället idag. Om vi som Svenska kyrkan kan komplettera de globala målen med en bas i vår värdegrund, så är det en utgångspunkt för att föra en dialog med personer som normalt inte diskuterar trosfrågor. Men nu möter vi dom på deras planhalva, i frågor som de brinner för och skapar en bas för undervisning där vi kan lära av varandra.

Graphics by Jerker Lokrantz/Azote

Kompletterad bild från Agenda 2030 – Ursprunglig grafik av Jerker Lokrantz/Azote.

Exempel på hur verktyget skulle kunna utvecklas för ett par områden bifogas till denna motion, se bilaga.

Kungsbacka den 31 juli 2019

Gunilla Franzén (C)

Carin Jakobsson (C)

Niklas Larsson (C)

<p>AGENDA 2030 - Målen</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1. Senast 2030 avskaffa den extrema fattigdomen för alla människor överallt. Med extrem fattigdom avses för närvarande människor som lever på mindre än 1,25 US-dollar per dag. 1.2. Integrera klimatåtgärder i politik, strategier och planering på nationell nivå. 1.3. Införa nationellt lämpliga system och åtgärder för socialt skydd för alla, inklusive grundskydd, och senast 2030 säkerställa att de omfattar en väsentlig andel av de fattiga och de utsatta. 1.4. Senast 2030 säkerställa att alla män och kvinnor, i synnerhet de fattiga och de utsatta, har lika rätt till ekonomiska resurser, tillgång till grundläggande tjänster, möjlighet att äga och kontrollera mark och andra former av egendom samt tillgång till arv, naturresurser, lämplig ny teknik och finansiella tjänster, inklusive mikrokrediter. 1.5. Till 2030 bygga upp motståndskraften hos de fattiga och människor i utsatta situationer och minska deras utsatthet och sårbarhet för extrema klimatrelaterade händelser och andra ekonomiska, sociala och miljömässiga chocker och katastrofer. <p>1.a Säkra en betydande resursmobilisering från en mängd olika källor, inklusive genom ökat utvecklingssamarbete, i syfte att ge utvecklingsländerna, i synnerhet de minst utvecklade länderna, tillräckliga och förutsebara medel för att genomföra program och politik för att avskaffa all form av fattigdom</p> <p>1.b Upprätta sunda policy ramverk på nationell, regional och internationell nivå på grundval av utvecklingsstrategier som stödjer de fattiga och tar hänsyn till jämställdhetsaspekter, för att stödja ökade investeringar i åtgärder för att avskaffa fattigdom.</p>	<p>Motivering till målen finns i följande Bibelord:</p>
	<p>Bibelord som ger svar på hur vi kan nå målen:</p>
	<p>Detta kan Svenska kyrkan göra för att bidra:</p>
	<p>Detta kan du göra för att bidra:</p>
<p>Detta gör jag/min församling/mitt stift:</p>	

AGENDA 2030 - Målen	Motivering till målen finns i följande Bibelord:
<p>13.1. Stärka motståndskraften mot och förmågan till anpassning till klimatrelaterade faror och naturkatastrofer i alla länder.</p> <p>13.2. Integrera klimatåtgärder i politik, strategier och planering på nationell nivå.</p> <p>13.3. Förbättra utbildningen, medvetenheten och den mänskliga och institutionella kapaciteten vad gäller begränsning av klimatförändringarna, klimatanpassning, begränsning av klimatförändringarnas konsekvenser samt tidig varning.</p> <p>13.a Fullfölja det åtagande som de utvecklade länder som är parter i Förenta Nationernas ramkonvention om klimatförändringar gjort gällande en målsättning att till 2020 gemensamt mobilisera 100 miljarder US-dollar årligen från alla typer av källor för att tillgodose utvecklingsländernas behov vad gäller meningsfulla begränsningsåtgärder och insyn i genomförandet samt så snart som möjligt finansiera och operationalisera den gröna klimatfonden fullt ut.</p> <p>13.b Främja mekanismer för att höja förmågan till effektiv klimatrelaterad planering och förvaltning i de minst utvecklade länderna, med särskilt fokus på kvinnor, ungdomar samt lokala och marginaliserade samhällen</p>	Bibelord som ger svar på hur vi kan nå målen:
	Detta kan Svenska kyrkan göra för att bidra:
	Detta kan du göra för att bidra:
Detta gör jag/min församling/mitt stift:	

Kyrkomötet
Motion 2019:12
av Marcus Romedahl

Församlingarnas arbete med dop

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att samla in idéer om församlingarnas arbete med dopet och att publicera ett inspirationsmaterial med idéer.

Motivering

Missionsbefallningen är central i vår kyrka. Sedan 1996 är dopet det som rent organisatoriskt också avgör om ett barn blir medlem i Svenska kyrkan eller inte. Dopundervisning sker på olika sätt, ofta genom dopsamtal enskilt med föräldrar, där en stor del rör det rent praktiska. Ibland stirrar vi oss blinda på statistik kring utträden ur Svenska kyrkan bland penningstarka grupper, när det avgörande för en medlemsrik kyrka i framtiden är just dopet.

Dopet, ett sakrament i lutherska kyrkan, och trots dess avgörande betydelse upplevs det ofta som nedprioriterat i jämförelse med konfirmationsgrupper, vigslar och begravingar. Ibland kan dopet upplevas som något främmande, dels på grund av att det vanligen är så pass individualistiskt utformat, dels på grund av okunskap kring vad det kristna dopet *är för något*. Dopsamtalet är en utmärkt undervisningsform, och detta hade kunnat breddas till att inkludera dop i familjelägerform eller samtal i större grupper, och också skapa nya förväntningar på dopet. Det vore därför bra om det hade kunnat ske en informationskampanj kring vad dopet innebär och inspirationsdagar för församlingar kring hur man kan utveckla dopet utöver exempelvis drop in-dop.

Lund den 9 juli 2019

Marcus Romedahl (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2019:13
av Daniel Engström

Undervisning i utsatta områden

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att initiera ett projekt med mål att initiera och utöka den kristna undervisningen i utsatta områden.

Motivering

Områden som räknas som ”utsatta områden” har ökat i Sverige de senaste tio åren. Inom dessa områden kan man observera att vissa människor tilltar ett destruktivt beteende. Detta kan till exempel ta sig uttryck i ett kriminellt beteende eller en psykisk ohälsa. Olika frikyrkor har sedan några år tillbaka initierat undervisningsprojekt i utsatta områden i till exempel Göteborgs förorter. Detta har lett till att en del personer, framför allt ungdomar, har inspirerats av Ordet och lämnat sitt destruktiva beteende. Svenska kyrkan bör inspireras av de undervisningsprojekt som flertalet frikyrkor har börjat med i vissa av landets förorter.

Jag önskar därför att Svenska kyrkan initierar ett projekt för att initiera och utöka den kristna undervisningen i utsatta områden, genom till exempel foldrar, utskick, vara närvarande med bodar och besöka skolor.

Landskrona den 24 juli 2019

Daniel Engström (SD)

Kyrkomötet
Motion 2019:14
av Niklas Grahn m.fl.

Utbildning av församlingsteologer

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att initiera en tvåårig utbildning av församlingsteologer.

Motivering

I samband med Svenska kyrkans utbildningsreform så förändrades utbildningen till församlingspedagog. Samtidigt lades den tidigare församlingsassistentutbildningen ned. För att erhålla examen som församlingspedagog krävs numer en lärarutbildning samt kyrkans profiltutbildning. Ett resultat har blivit att det idag är mycket få som utbildar sig till församlingspedagoger.

En annan skillnad är att den tidigare tvååriga församlingsassistentutbildningen, som var förlagd vid folkhögskolor och som hade ett tydligt folkbildningsperspektiv, inte längre finns kvar. Svenska kyrkan har alltså hamnat i en situation där få utbildar sig till församlingspedagoger och där folkbildningsperspektivet i kyrkans utbildningar i allt större utsträckning lyser med sin frånvaro.

Ett motiv till beslutet om förändring av den dåvarande tvååriga församlingsassistentutbildningen var att den inte gick att bygga vidare på. Man ansåg att utbildningen ledde till en ”inlåsnings effekt” eller ”återvändsgränd”, där den som en gång utbildat sig till församlingsassistent inte kunde komma vidare rent utbildningsmässigt.

För att programmet för lärande och undervisning ska kunna bli framgångsrikt, behöver Svenska kyrkan förstärka teologisk och pedagogisk-didaktisk kunskap bland de medarbetare som har ett särskilt ansvar för att undervisa andra. Utan sådan kunskap bland kyrkans medarbetare uppstår svårigheter i undervisningsuppdraget.

Vi förslår därför att Svenska kyrkan startar en tvåårig utbildning som leder till examen som församlingsteolog. Utbildningen till församlingsteolog skulle förslagsvis innehålla 90 hp religionsvetenskap, där 60/75 hp består av religionsvetenskapliga kurser samt 15/30 hp av kurser i religionsdidaktik/religionspedagogik. Utbildningen bör inledas med en termin av ”Kyrkans grundkurs” vid folkhögskola. Utbildningen skulle således omfatta totalt två år.

Den föreslagna utbildningen innebär inte någon ”inlåsnings effekt” då den går att bygga vidare på med till exempel en prästutbildning, lärarutbildning eller församlingspedagogutbildning.

Vi tror att intresset för en utbildning av församlingsteologer skulle vara stort bland blivande studenter samt att många församlingar skulle vilja anställa medarbetare med denna kompetens.

Mot 2019:14 Karlstad m.fl. orter den 15 juli 2019

Niklas Grahn (POSK)

Sören Dalevi, biskop

Sara Waldenfors (S)

Agne Arnesson (C)

Margareta Nisser-Larsson (BA)

Torbjörn Arvidsson (KR)

Kyrkomötet
Motion 2019:15
av Marja Sandin-Wester m.fl.

Utbildning i ekoteologi

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram utbildningsmaterial för kurser i ekoteologi.

Motivering

Miljö- och klimatproblemen är vår tids, och framtidens, ödesfrågor. Utsläpp av växthusgaser har lett till att jordens medeltemperatur stiger. Förbränning av kolföreningar som kol, olja, naturgas och skog har lett till att mängden koldioxid, CO₂, i atmosfären nu har ökat till mer än 400 ppm. 1960 hade den passerat 300 ppm och har för varje år ökat med en allt större ökning. De ökande utsläppen av koldioxid beror på vårt användande av fossila bränslen till bilism, transporter, flyg, industrier m.m. Mänsklig påverkan på naturen har lett till en accelererande utrotning av växt- och djurarter. Allt detta måste vara en prioriterad fråga för vår kyrka och för teologin. För kristen etik är ju förvaltandet av skapelsen en central uppgift.

Mycket görs redan med bl.a. miljödiplomerings i församlingarna, användning av miljövänliga drivmedel till fordon och maskiner i kyrkans tjänst, och skogs- och jordbruk drivs ibland på ett ekologiskt riktigt sätt. Men kännedom om ekoteologi, den teologi som sätter in dessa frågor i ett ekologiskt tänkande, är låg på många håll bland kyrkligt anställda och förtroendevalda. Det är till exempel inte ofta man hör en förkunnelse med ekoteologisk inriktning.

Utbildning i ekoteologi behövs på alla plan i kyrkan, på församlingsplanet för anställda, kyrkoråd och fullmäktige, på stiftsplanet för anställda, stiftsstyrelse och fullmäktige, egendomsnämnd m.m., och det är av största vikt att utbildningar ges på riksplanet. Det finns mycket bra litteratur att utgå ifrån som t.ex. *Ett biskopsbrev om klimatet*, *Skapelsens frälsning* av Per Larsson, *Lovad vare du* (påve Franciskus miljöencyklika), *Planetens och kärlekens gränser* (samlade uppsatser från ekoteologiska nätverket i Västerås stift) m.m.

Uppsala, Stockholm, Vellinge, Harads och Göteborg den 15 juli 2019

Marja Sandin-Wester (MPSK)

Terence Hongslo (MPSK)

Jan Björkman (MPSK)

Agneta Granström (MPSK)

Catrin Björkman (MPSK)

Magnus Jarnling (MPSK)

Kyrkomötet
Motion 2019:16
av Kent Karlsson och Lena Arman

Svenska kyrkans läroplan 0–18 år

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utarbeta en sammanhållen läroplan för Svenska kyrkans undervisning med barn och unga 0–18 år.

Motivering

Vi kan läsa i kyrkostyrelsens skrivelse 2019:5 att det nu finns ett behov av kraftsamling i Svenska kyrkan kring undervisning och lärande. Det står också att det redan finns fokus på barns och ungas lärande i Svenska kyrkans församlingar. Det nämns även att det är en överlevnadsfråga att allt detta goda arbete lyfts upp till ett systematiskt och sammanhängande program för lärande och undervisning. Vi kan också läsa om att församlingarna ska upprätta undervisningsplaner. Till hjälp för upprättande av dessa planer och att få ett sammanhängande program så behövs det, enligt vår åsikt, en sammanhållen läroplan som gäller för Svenska kyrkan.

Många anställda i vår kyrka har en pedagogisk utbildning och de är vana från sina utbildningar att jobba mot en läroplan. Vi vet att många av våra församlingspedagoger med lärarutbildning och våra församlingars förskollärare efterfrågar en läroplan för undervisningen i Svenska kyrkan. En del som vi mött är förvånade att kyrkan inte har en läroplan och en del ställer sig frågan om vad det är som är mest väsentligt att lära ut?

Via Svenska kyrkans intranät kan vi redan nu hitta skrifter och riktlinjer för arbetet med våra barn och unga i vår kyrka som till exempel Svenska kyrkans möte med barnet 0–6 år, Livsmod – om teologi, barn och unga, Riktlinjer för Svenska kyrkans konfirmandarbete och Dela liv – Inspiration och fördjupning i konfirmandarbetet.

I riktlinjerna för Svenska kyrkans konfirmandarbete kan vi läsa följande:

Svenska kyrkans konfirmandarbete ska sättas in i sitt sammanhang, nämligen församlingens ansvar att erbjuda dopundervisning för olika åldrar. Mötet med barn och ungdomar är en av de viktigaste och mest angelägna uppgifterna som kyrkan har. I en tid när dop- och konfirmationsseden inte längre är självklar behöver församlingen finna fungerande former för dopundervisning som ger barn och unga möjlighet att växa i sin tro.

I riktlinjerna skrivs det tydligt att konfirmandarbetet ska sättas in i ett större sammanhang; dopundervisning för olika åldrar. Vi har olika skrifter och riktlinjer till vårt stöd men behöver hjälp med att se hur de hänger ihop. Vi anser att vi nu behöver ett samlat verk, som en läroplan, för undervisningen med barn och unga 0–18 år.

Munkarp den 19 juli 2019

Kent Karlsson (POSK)

Lena Arman (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2019:17
av Torbjörn Aronson

Studievägledning för Alphakursen

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att göra en översyn av Alphakursens material i syfte att ta fram en studievägledning till hjälp för församlingar i Svenska kyrkan som önskar använda Alphakursen för undervisning av vuxna.

Motivering

Alphakursen är en dialogorienterad introduktionskurs i kristen tro som tagits fram av den anglikanska församlingen Holy Trinity Brompton i London under det tidiga 1980-talet och idag finns i de flesta större kristna kyrkor. Ca 24 miljoner människor i över 100 länder har genomgått kursen (enligt www.alpha.org den 24 mars 2015, se också Dagen den 22 februari 2018), varav ca 100 000 i Sverige från starten 1996 t.o.m. 2012 (Dagen den 7 september 2012).

I Svenska kyrkan har bl.a. Kummelby församling i Sollentuna och Luleå domkyrkoförsamling arbetat med Alphakursen (se länkar nedan). I Kummelby hade 2016 antalet gudstjänstdeltagare fyrdubblats under den tid som Alphakursen hade använts (Dagen den 11 mars 2016).

Alphakursen är uppbyggd av en serie föredrag som täcker grundläggande delar av den kristna tron. Varje kurstillfälle börjar med en lätt måltid, sedan följer ett föredrag som kretsar kring ett grundtema relaterat till den kristna tron. Efter föredraget diskuterar man och ställer frågor i mindre grupper.

I en situation när deltagare i Svenska kyrkans gudstjänster minskat kraftigt under en längre tid, och när forskningen betonat bristen av grundläggande trosundervisning som en viktig orsak, bör Alphakursen kunna vara ett viktigt redskap för Svenska kyrkans församlingar att använda sig av.

Orsaken till varför en översyn av Alphakursen skulle behöva göras är att materialet därigenom skulle kunna bli mer tillgängligt för församlingar i Svenska kyrkan. Alphakursen och dess material är framtaget i en engelsk kontext och översatt till svenska. Det finns en studieplan i Alphamaterialet, gjord av David Stone, men vad som skulle behöva göras är en anpassning till svensk kontext och Svenska kyrkans församlings- och gudstjänstliv.

Läs mer om Alphakursen på <http://sverige.alpha.org> och <https://alpha.org>.

Kummelby församling i Sollentuna: www.svenskakyrkan.se/sollentuna/alphakurser
Luleå domkyrkoförsamling: www.svenskakyrkan.se/luleadomkyrko/alphakursvaren-2019

Uppsala den 23 juli 2019

Torbjörn Aronson (KR)

Kyrkomötet
Motion 2019:18
av Leif Nordenstorm och Agneta Granström

Katekes som uppmärksammar samiska erfarenheter

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram en katekes som särskilt uppmärksammar erfarenheterna i skärningspunkten mellan kristen tro och samisk kultur.

Motivering

Svenska kyrkan har redan på många sätt medverkat till att ta fram material för samiskt kyrkoliv. Det handlar då framför allt om att göra bibeln, psalmboken och kyrkohandboken tillgängliga på olika samiska språk. Däremot har Svenska kyrkan inte på samma sätt arbetat med att göra samiska kristnas erfarenheter tillgängliga för svensktalande samer och icke-samer.

Begreppet ”kontextuell teologi” innebär att varje teologi har en kontext, ett sammanhang. I olika kulturer och i olika tider har olika typer av teologi formats. I den samiska kontextuella teologin har vissa frågor betonats starkare än i Svenska kyrkan för övrigt.

Samiskt kontextuell teologi finns redan i samisk predikan och i samiskt gudstjänstliv och kyrkoliv, i hela det samiska bosättningsområdet i Norge, Sverige, Finland och Ryssland. I Norge har också ett antal skrifter publicerats. Exempel på kontextuella tankar som lyfts fram i dessa är att mat i den samiska kulturen mycket tydligt tas emot som en Guds gåva och att ett barns dop samtidigt är en familjehögtid och ett upp-tagande i kyrkan.

En svenskspråkig katekes som uppmärksammar samers erfarenheter av kristen tro skulle vara ett välkommet tillskott till den teologiska reflektionen i vår tid både bland samer och icke-samer. Processen att ta fram katekesen skulle stimulera det teologiska tänkandet.

Uppsala den 19 juli 2019

Leif Nordenstorm (FiSK)

Agneta Granström (MPSK)

Kyrkomötet
Motion 2019:19
av Leif Nordenstorm m.fl.

Ny katekes för Svenska kyrkan

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram en ny vuxenkatekes för Svenska kyrkan.

Motivering

Det finns ett stort antal katekeser – läroböcker i kristen tro. Kända och fortfarande använda är Martin Luthers lilla katekes och Martin Luthers stora katekes från 1500-talet. På 1990-talet satsade Svenska kyrkan stort genom att ge ut *Lilla boken om kristen tro* och *Befrielsen. Stora boken om kristen tro*. Det finns också många katekeser som har skrivits av enskilda kristna eller av arbetsgrupper. Även studieförbund, som Sensus och Bilda, har vid olika tillfällen tagit fram material om kristen tro.

De redan nämnda böckerna har alla sina förtjänster, men är också präglade av sin tid. Varje tid behöver nya utläggningar av den kristna tron. År 2001 antog kyrkomötet dokumentet *Guds vägar, judendom och kristendom, ett inomkyrkligt samtalsdokument*. De tankar om förhållandet mellan kyrkan och judendomen som finns i detta dokument bör återspeglas i den nya katekesen. Klimatfrågan är ett annat exempel på en ny fråga som inte behandlas i äldre katekeser.

I vår tid finns det ett stort behov av material för undervisning i kristen tro. Ett material som tas fram bör kunna användas i många olika typer av grupper, t.ex. i grupper för:

- ◆ De som av olika anledningar inte kommit i kontakt med kristen tro tidigare och som vuxna vill bli döpta, konfirmerade, delta i vuxenkatekumenatet eller på annat sätt börja bekänna sig som kristna.
- ◆ Anställda och förtroendevalda som har olika slags uppdrag i kyrkan, men som känner att de har behov att få veta mer om kristen tro.
- ◆ Ungdomar som efter den vanliga konfirmationsåldern vill lära sig mer om kristen tro.
- ◆ Lekmän som i framtiden vill ta ett större ansvar i kyrkan.
- ◆ Veniater som vill förbereda sig att predika och leda gudstjänst.

Ett beslut att ta fram en katekes kommer givetvis att innebära en hel del arbete. Själva processen att ta fram en katekes skulle dock vitalisera den Svenska kyrkans teologiska tänkande. En katekes som visar vad Svenska kyrkan står för skulle också ge kyrkan möjlighet att profilera sig teologiskt mer tydligt.

Uppsala, Stockholm och Lund den 23 juli 2019

Leif Nordenstorm (FiSK)

Margaretha Herthelius (FiSK)

Olov Lindquist (FiSK)

Marcus Romedahl (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2019:20
av Karin Nodin och Nina Wahlin

Metodutveckling av gudstjänster

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att initiera ett metodutvecklingsprojekt för att möta den efterfrågan som finns från församlingar runt om i landet att möta små och stora i gudstjänsten på ett naturligt sätt.

Motivering

Metodutveckling efterfrågas för att få små och stora att nå till gudstjänsten på ett naturligt sätt.

Idag förändras utbudet och även hur budskapen presenteras i ett rasande tempo. Svenska kyrkan och framförallt dess mindre församlingar i hela landet behöver hålla sig ajour med hur presentationer sker och hur utvecklingen bör vara för att kunna intressera framtidens kunder/medlemmar. Svenska kyrkan centralt har här en viktig roll för mindre organisationer att vara den ledstjärna som behövs för den metodutveckling som efterfrågas av dem.

Mellerud och Södertälje den 1 augusti 2019

Karin Nodin (C)

Nina Wahlin (C)

Kyrkomötet
Motion 2019:21
av Karin Nodin och Nina Wahlin

Lägerverksamhet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att säkerställa att utbildningar inom lägerverksamhet görs tillgängliga för alla barn och ungdomar inom Svenska kyrkans församlingar.

Motivering

Det är av stor betydelse att möta barn och ungdomar inklusive konfirmander genom att erbjuda lägerverksamhet för att sprida det kristna budskapet samt hur man samverkar med sina medmänniskor.

Det finns indikationer att församlingar ska ”slippa” lägerverksamheter på grund av svag ekonomi eller liknande. Det är ett kortsiktigt tänkande som inte gynnar Svenska kyrkan på längre sikt. Det är av största vikt att Svenska kyrkan här bidrar till att alla ska kunna få tillgång till sådan verksamhet och utbildning i den kristna tron och beteende. Det är viktigt att det inte blir ”vi och de” – vi som får och vi som inte får!

Svenska kyrkan har ett budskap om rättvisa. Nu är det dags att det verkställs inom hela organisationen!

Mellerud och Södertälje den 1 augusti 2019

Karin Nodin (C)

Nina Wahlin (C)

Kyrkomötet
Motion 2019:22
av Anders Brunnstedt m.fl.

Stöd för undervisning ledd av lekmän

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att undersöka och analysera samt ta fram förslag om hur man tillsammans med stiftens församlingar och pastorat i att ge lekmän en större del av ansvaret för att leda undervisning för olika målgrupper.

Motivering

Undervisning är en del av vår kyrkas grundläggande uppgift. Uppdraget att undervisa gäller alla döpta. Ett faktum som kan ge möjlighet för kyrkan att i undervisning möta människor från andra omständigheter, på andra platser och på andra tider än annars. Med det följer att det finns ett behov i församlingar och pastorat att ge lekmän ett större ansvar för att leda undervisning för olika målgrupper.

Församlingar och pastorat kan behöva stöd med sammanhållna kurs- och studieplaner samt utveckling av pedagogik. För att leva upp till vår kyrkas krav på innehåll och stringens samt samhällets krav på bemötande och organisering kan någon form av nivåindelad och målgruppsanpassad behörighetsgivande utbildning av lekmän övervägas.

I den världsvida kyrkan finns många exempel på hur lekmän på ett organiserat och systematiskt sätt tas i anspråk för delar av det vi i vår kyrka kallar den grundläggande uppgiften. Ett långtgående exempel finns i Church of England och i det system av "Readers" man etablerat där.

Falun, Umeå och Målsryd den 10 juli 2019

Anders Brunnstedt (POSK)

Katarina Glas (POSK)

Jörgen Åkesson (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2019:23
av Kjell O Lejon m.fl.

Utbildningsmaterial i missiologi

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillse att det tillskapas ett utbildningsmaterial i missiologi, tillämpligt för anställda och förtroendevalda i Svenska kyrkans församlingar, för att i en nationell satsning skapa förutsättningar för att höja kunskapsnivån om den fjärde aspekten i församlingarnas grundläggande uppgift, att utöva mission.

Motivering

I 2 kap. kyrkoordningen beskrivs församlingens uppdrag. I § 1 fastställs att i församlingens grundläggande uppgift ingår att utöva mission. Syftet är:

att människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbreddas och skapelsen återupprättas (Kap. 2 Andra avdelningen, Församlingarna, Inledning).

Hur den fjärde aspekten i församlingarnas grundläggande uppgift, att utöva mission, beskrivs och fullgörs, är av vitalt intresse för varje levande kyrka och bör vara naturligt kopplat till den kristna kyrkans stora missionsuppdrag som Jesus förmedlade till sina lärjungar i Matt. 28:18–20 genom den så kallade missionsbefallningen:

Åt mig har getts all makt i himlen och på jorden. Gå därför ut och gör alla folk till lärjungar: döp dem i Faderns och Sonens och den heliga Andens namn och lär dem att hålla alla de bud jag har gett er. Och jag är med er alla dagar till tidens slut.

I och med att kunskap om och förtroelighet med kristen tro minskat drastiskt (se bl.a. kyrkostyrelsens skrivelse 2019:1) och sekulariseringen på andra sätt satt djupa spår i vårt land, samtidigt som en invandring av stora grupper människor som inte är kristna pågått under senare år, är missionsuppdraget i vår omedelbara närhet mer angeläget än på många hundra år. Efter en omfattande undersökning av formuleringar avseende mission i ett stifts församlingsinstruktioner (329 instruktioner under perioden 2000–2018), framträder behovet av grundläggande kunskap och vägledning gällande missiologi och missionsstrategier som uppenbart. Det material som finns att tillgå och som rekommenderas från nationellt håll är inte tillräckligt och i många avseenden oklart.

Mission är inte längre endast något som sker eller är angeläget för verksamhet ”långt borta”, utan missionsfälten finns bakom hörnet, inom våra geografiska församlingsgränser. Det är både av behovet framkallat och genom studier påvisat att ett utbildningsmaterial som kan fungera som ett diskussionsunderlag skulle kunna vara

till hjälp att i församlingarna och i deras församlingsinstruktioner formulera en i församlingen fungerande missiologi, med därtill hörande lämpliga missionsstrategier. Detta utbildningsmaterial bör naturligtvis ta sitt avstamp i vår kyrkas tydliga församlingsuppdrag, nämligen ”att människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas” (kyrkoordningen). Lämpligtvis kan exempel på församlingsarbete som visat sig missionsstrategiskt fruktbart tas med som möjliga inspirationsexempel, även om varje församling har sin unika samhällskontext.

Viktigt i detta arbete är att tydligt förankra resonemangen i det unika i kristen tro och inte stanna vid vaga formuleringar om ”de existentiella resurser som Svenska kyrkan förvaltar” (KsSkr 2019:1). Materialet bör tydligt peka på den nåd som erbjuds genom den kristna tron och den försoningsgärning som en gång för alla skedde genom Jesu Kristi verk på Golgota, till befrielse, kristustro och kristusgemenskap.

Att ett dylikt material kan tas fram på nationell nivå är vår lutherska systerkyrka i Finland ett exempel på.

Linköping, Bunkeflo och Vara den 29 juli 2019

Kjell O Lejon (FK)

Berth Löndahl (FK)

Leif Nordlander (FK)

Kyrkomötet
Motion 2019:24
av Kjell O Lejon och Leif Nordlander

Utbildningsmaterial om Svenska kyrkans bekännelseskriter

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillskapa ett utbildningsmaterial i Svenska kyrkans bekännelseskriter för förtroendevalda i kyrkans olika instanser.

Motivering

”Kunskap om och förtrolighet med kristen tro, tradition och språk minskar i Sverige”, påpekas det i kyrkostyrelsens skrivelse 2019:1. Sedan länge är det dessutom väl känt att kunskap om vår kyrkas bekännelseskriter på många håll, även bland anställda och förtroendevalda, är mycket svag. Detta har lett till att vår kyrkas historiskt och bekännelsesmässigt sett starka evangelisk-lutherska identitet avsevärt försvagats under de senaste årtiondena. En utbildningsinsats är därför nödvändig för att skapa en stabil och konstruktiv evangelisk-luthersk kristen identitet bland våra förtroendevalda i vår kyrka. Detta är också en förutsättning för att kunna föra konstruktiva ekumeniska samtal och förstå relevansen av och det befriande unika i kristen tro i förhållande till olika religiösa uppfattningar eller en sekulär förståelsehorisont. En högre kunskapsnivå kan dessutom generera kritiska och värdefulla frågeställningar som kan vitalisera teologiska diskussioner i våra församlingar och i dess beslutande organ, men även stötta enskilda förtroendevalda i kristenlivets tillväxt.

För att utarbeta ett utbildningsmaterial i Svenska kyrkans bekännelseskriter för förtroendevalda, men som också kan vara lämpligt för anställda, bör det tillsättas en arbetsgrupp bestående av personer från olika teologiska traditioner inom Svenska kyrkan, som lämpligtvis kan presenteras för dem som tillträder förtroendeposter efter nästkommande kyrkoval.

Linköping och Vara den 29 juli 2019

Kjell O Lejon (FK)

Leif Nordlander (FK)

Kyrkomötet
Motion 2019:25
av Mats Ershammar

Profetisk diakoni

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram ett kunskapsunderlag om den profetiska diakonin på lokal och regional nivå inom Svenska kyrkan och återkomma med en redovisning av arbetets resultat.

Motivering

Syftet med motionen är att skapa ökat lärande om och bättre arbetssätt med den profetiska diakonin inom Svenska kyrkan. Därigenom stärker kyrkan sin förmåga som lärande organisation. Detta föreslås ske genom att ett kunskapsunderlag tas fram. Det kan läggas till grund för undervisning, samtal och verksamhetsutveckling.

Motionen knyter an till kyrkostyrelsens fråga i kyrkostyrelsens skrivelse 2019:5, sidan 16: ”Hur kan vi stärka kyrkans samfälliga förmåga att analysera samhällsfrågor, skapa tillitsfulla relationer, identifiera tecken på hopp och ge stöd till människor i nöd?” Diakonins olika uppdrag och funktioner är nära sammanlänkade, men motionen fokuserar på det profetiska uppdraget. Det kan uttryckas dels i ett tjänande förhållningssätt till medmänniskan och skapelsen, dels i konkret verksamhet. Det är det senare som motionen behandlar i vad avser den lokala och regionala nivån inom Svenska kyrkan.

1. Den profetiska diakonin

Denna svarar närmast mot kyrkostyrelsens fråga (KsSkr 2019:5 s. 7): Hur kan vi stärka förmågan att ”identifiera och sätta ord på strukturer som ökar människors utsatthet eller minskar deras möjlighet att förändra sin situation”. I vad avser konkret verksamhet för förändring och problemlösning innebär den främst:

a) att agera röst åt utsatthet genom att lokalt förmedla kunskap och vara en länk till socialtjänst, primärvård, försäkringskassa och psykiatri m.fl. Diakonin är då ombud och vägledare för enskilda eller grupper i kontakter med det offentliga. Pastorat och församlingar arbetar oftast var för sig med uppgiften och har god kompetens för den.

b) att agera påverkansaktör genom att analysera och vid behov offentligt agera i frågor som rör strukturella samhällsproblem där skapelsens och människans värdighet och integritet ifrågasätts, förminsas eller berövas (biskopsbrevet 2015 om diakoni). Det kan innebära att bedriva ”stand up-diakoni” genom att välgrundat beskriva nuläge, vad som händer om inget görs åt problemet, konstruktivt uppmana till handling samt följa upp frågan. Rollen är knappast konfliktfri och kräver förmåga att agera kompetent, konkret, samordnat och konstruktivt.

Den profetiska diakonin är en brännpunkt enligt biskopsbrevet. Det finns behov av att stärka kyrkans förmåga att analysera och offentligt agera i samhällsfrågor enligt kyrkostyrelsens skrivelse. Det finns vidare ett tydligt behov av fördjupad kunskap som kan leda till bättre arbetssätt i frågan. Därmed kan konstateras att det är hög tid att starta ett analysarbete och ta fram ett kunskapsunderlag.

Frågor att ställa sig i det arbetet är exempelvis följande.

- ◆ Hur tillämpas Svenska kyrkans policy- och vägledningsdokument för diakonin?¹
- ◆ Vad utmärker arbetssätt, styrkor, svagheter, hot och möjligheter för den profetiska diakonin, lokalt och regionalt? Vilka lärdomar kan dras av erfarenheterna i dessa avseenden?
- ◆ I vilken utsträckning samverkar man inom Svenska kyrkan och med aktörer utanför kyrkan i arbetet?
- ◆ Vilken strategi, struktur och metodik bör utvecklas för att Svenska kyrkan på ett samfällt sätt och systematiskt sätt ska tolka och reagera mot företeelser där skapelsens och människans värdighet och integritet ifrågasätts, förminsкас eller berövas?²
- ◆ Hur förhålla sig till att det finns många andra starka aktörer i samhället som har rollen att vara kritiker och kravställare?
- ◆ Hur kan den profetiska diakonin bättre identifiera tecken på hopp och mynna ut i positiva bilder av vad en förändring till ett mer hållbart samhälle skulle innebära?

2. Växelspel diakoni – lärande

Växelspelet sker genom att arbetet med analys och framtagning av det föreslagna kunskapsunderlaget görs integrerat med att den profetiska diakonin praktiseras i löpande verksamhet. Det gör att direkta resultat balanseras med långsiktig hållbarhet. Hållbarhet i detta avseende innebär att det sker kunskapsbildning som leder till att människor arbetar och samverkar på ett bättre sätt.

Genomförandet av arbetet med analys och kunskapsunderlag kan t.ex. ske så att ett stift åtar sig arbetet och engagerar utredare. Denne är med i verksamheten under vald tid och skapar kunskap genom att fortlöpande reflektera och återföra vunna erfarenheter. Det är då inte något som görs i efterhand och av någon som står vid sidan av verksamheten eller med hjälp av en standardiserad mall. Genom att uppnådd kunskap ger grund för verksamhetsutveckling vävs profetisk diakoni i praktik och institutionellt lärande samman i ett fortlöpande växelspel.

Motionens förslag bidrar till en utveckling i riktning mot kyrkostyrelsens vision för 2030.

Det är önskvärt att resultatet av det föreslagna arbetet kan redovisas vid 2021 års tematiska kyrkomöte, för vilket ”Kyrkan i det offentliga rummet” är föreslaget tema.

Rönninge den 28 juli 2019

Mats Ershammar (BA)

¹ Här avses bl.a. Svenska kyrkans skrift *Vägledning i diakonalt arbete*, skriften *Grunda, spana, tolka och agera – verktyg för ett strategiskt diakonalt arbete* samt skriften *Rättighetsbaserat arbete i Svenska kyrkan – en introduktion i samarbete med Sensus* (eventuellt utgången).

² Se vidare motion 2019:27 Kyrkans lärande miljöer i en ny tid.

Kyrkomötet
Motion 2019:26
av Mats Ershammar

Kyrkans digitalisering av undervisning och lärande

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att, i det fortsatta arbetet med programmet för undervisning och lärande, beakta vad som sägs i motionen.

Motivering

Kyrkostyrelsen ställer i kyrkostyrelsens skrivelse 2019:5 frågan: ”Hur tillvaratar vi de möjligheter till lärande och undervisning som digitalisering ger?” För att genom programmet förverkliga dessa möjligheter krävs ett utvecklingsarbete. Motionen behandlar inte alla frågor som hör ihop med ett sådant arbete. Den är begränsad till att översiktligt och preliminärt peka på de erfarenhetsmässigt viktigaste framgångsfaktorerna, för vidare analys.

Utgångspunkten är att digitaliseringen ska öppna för nya former av undervisning och inläring samt erbjuda nya pedagogiska lösningar, förutom att nå ut till många fler människor med kyrkans budskap. Erfarenheter från utbildningsväsendets digitalisering och motsvarande inom arbetslivet tyder på att det är fyra fokusområden som är särskilt viktiga att beakta för ett framgångsrikt genomförande. Det är den tekniska infrastrukturen, den digitala kompetensen, läromedlen samt förändringsledningen. Förslagsvis bör det som sägs i punkterna 1–4 beaktas i det fortsatta arbetet:

1. Teknisk infrastruktur

Tillgång till en robust digital infrastruktur är en förutsättning för digitalisering och användarnas tillgång till väl fungerande digitala tjänster. Strukturen omfattar allt från hårda delar (det som transporterar data) till mjuka delar (det som gör att data kan utbytas).

Den för personal inom Svenska kyrkan befintliga interna gemensamma IT-plattformen GIP är tillgänglig för dem som har ett konto, och alltså inte för externa användare. Detta gäller även den befintliga utbildningsportalen och intranätet. För allmänheten finns plattformen externwebben svenskakyrkan.se. Om inte befintliga plattformar kompletteras med en miljö för digitalt lärande, behöver en ny extern plattform skapas. Där bör man ta tillvara de erfarenheter som gjorts i nuvarande miljöer. Kvalitetskrav på en sådan teknisk infrastruktur bör vara att den bygger under väl fungerande digitala och fysiska lärandemiljöer genom att¹:

a) utgå från synsättet att infrastrukturen ska hanteras som en integrerad del i lärandet, med fokus på hur denna avlastar och förstärker slutanvändarens egna kognitiva resurser,

---

¹ Se vidare motion 2019:27 Kyrkans lärande miljöer i en ny tid.

- b) sammanföra digital teknik med slutanvändarens inlärningsprocesser så att det blir pedagogiskt meningsfullt och berikande,
- c) bygga på god förståelse för det som är viktigt i samspelet mellan det digitala och fysiska rummet,
- d) balansera önskemål om lokala tekniska lösningar och innovativa försök mot behov av enhetlighet för driftsäkerhet och minskad administration, samt
- e) i möjlig mån prioritera standardlösningar före egenutvecklade tjänster och system. (Anmärkning: På marknaden finns ett utbud av digitala tjänster för kollaborativt och enskilt lärande. För ideella organisationer såsom Svenska kyrkan kan en del vara kostnadsfria eller billiga att använda).

2. Digital kompetens

I Svenska kyrkans interna utbildningsportal finns ett rikt utbud av främst webbaserade utbildningar, manualer, övningssystem och andra hjälpmedel.

Undersök vad det kan finnas för behov av att komplettera portalen med intern utbildning om hur berörd personal kan hantera de förändringar som digitaliseringen av undervisningen skapar. Det kan t.ex. gälla utbildning om hur stödjande relationer mellan handledare och slutanvändare utvecklas i en digital miljö. Slut användarna drivs av eget intresse och engagemang att lära sig och få insikter om kristen tro m.m.

Undersök också vilka särskilda resurser som bör riktas till stift och församlingar för att möjliggöra fortbildning för alla berörda medarbetare om digitaliseringen i relation till de krav som programmet ställer. Vidare kan man på sikt behöva se över digitaliseringsperspektivet vid utbildningsinstitutionerna inom Svenska kyrkan.

3. Digitala läromedel

Med sådana brukar avses främst ämnesinriktade interaktiva läromedel som kan användas på vanliga datorer eller läsplattor och som har som tydligt mål att skapa lärande.

Undersök vad som krävs för att Svenska kyrkan ska kunna tillhandahålla pedagogiskt kvalitetssäkrade läromedel i olika ämnesområden – digitala och icke digitala sådana – samt hur en publiceringsplattform för läromedlen bör utformas. För berörda medarbetare inom Svenska kyrkan behöver en bedömningsgrund skapas som gör att de kan jämföra och värdera olika läromedels kvalitet.

Det digitala mediet har i sig inte något direkt pedagogiskt värde, utan är verktyg för tänkande, information och inläring. Digitala läromedel måste därför tillföra pedagogiska mervärden relativt andra läromedel. Den bästa formen av lärande är den som leder från kunskap till förståelse, dvs. att den enskilde inte bara får faktakunskap utan också kan se mönster och förstå de större sammanhangen i en viss fråga.

4. Förändringsledning

För att lyckas med digitaliseringen krävs en god nationell samordning med förmåga att leda förändring, hög beställarkompetens, noggrant förberedelsearbete och bred förankring. Förankringen bör ske genom ständig dialog med både berörd personal samt en grupp slutanvändare.

Det som till stor del avgör framgången med digitaliseringen är inte plandokument, utan hur verksamheterna själva förmår att förverkliga det som de i dokumenten föresätter sig att åstadkomma, dvs. att den faktiska utväxlingen av ansträngningarna stämmer med den avsedda. Generellt sett tycks det vara vanligare att IT-satsningar inte helt lyckas i detta avseende än att de lyckas.

Undersök därför vilket förändringsstöd som verksamheterna kan behöva för att klara av att lotsa genomförandet genom dess osäkerheter, flaskhalsar och blindskär och i mål så att avsedd verksamhetsnytta skapas.

Mot 2019:26

Rönninge den 28 juli 2019

Mats Ershammar (BA)

Kyrkomötet
Motion 2019:27
av Mats Ershammar

Kyrkans lärande miljöer i en ny tid

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. uppdra till kyrkostyrelsen att inom pågående program om undervisning och lärande undersöka hur arbetet med kontaktytor eller lärande miljöer kan vidareutvecklas,
2. uppdra till kyrkostyrelsen att göra detta i samverkan med stift och församlingar och med beaktande av vad som sägs i punkterna 2–7 i motionen samt redovisa resultatet av arbetet.

Motivering

1. Inledning

Kyrkan har årligen drygt en halv miljon kontakttillfällen. Men, som kyrkostyrelsen framhåller (jämför kyrkostyrelsens skrivelse 2019:5, sidorna 1 och 6), behöver kyrkan använda nya kontaktytor och möta människor på nya arenor, för att nå programmets mål. Hur kan kyrkan i detta avseende på ett systematiskt och innovativt sätt utveckla sina arbetsformer så att den kommer mera nära människan? Det är motionens tema. Med lärande miljöer brukar avses de förutsättningar och resurser som gör att deltagare och handledare i undervisningen samverkar till önskat lärande. Dessa kan vara informella, formella, fysiska och virtuella miljöer eller kombinationer av dessa.

Motionen utgår från synsättet i Emmausberättelsen (Luk. 24:13–15): Undervisning är inte isolerad till vissa bestämda former eller rum. Den genomsyrar kyrkans sätt att vara kyrka. När trosundervisning tas emot och sammanförs med egna livserfarenheter till ett nytt mönster, växer kunskapen till ny förståelse av hur ett kristet tros liv levs.

Punkterna 2–7 är motionens övergripande förslag som ska ses som underlag för verksamheternas egna beslut om och hur de utifrån sina förutsättningar vill omsätta dessa i mer konkreta arbetsformer. Förslagen innebär en väsentlig breddning och fördjupning av kyrkans grundläggande uppgift och ska ses i ett långsiktigt perspektiv.

2. Lärandet i ”andras” miljö

Kyrkan är indragen i Guds arbete för hela skapelsen. Men den har aldrig kunnat bortse från risken att det kyrkliga livet för mycket blir den egna inbördes varma gemenskapen. En stationär kyrka som välkomnar ”in”, behöver kombineras med en kyrka ”på fötter”. Utmaningen är att, inte bara i det diakonala arbetet utan också i mission och undervisning, komma mera nära människan genom att mer medvetet vara synligt närvarande där denne befinner sig i vardagen – med sina frågor, behov och intressen (köpcenter, ungdomsgård, arbete, idrott, kultur, föreningsliv etc.). Undersök därför hur kyrkan mer medvetet kan gå ut och röra sig bland, lyssna till, erbjuda praktisk

hjälp och gemenskap i samverkan med andra goda krafter. Det är att betona kyrkan som livsgemenskap i stället för som institution.

3. Lärandet i det existentiella samtalet

I alla tider har förkunnelse och bildning setts som självklara och ofrånkomliga uppdrag i kyrkans undervisning. I kyrkostyrelsens skrivelse 2019:5 sidan 16 ställs frågan hur bildningstraditionen kan levandegöras. Bildning är ytterst en existentiell fråga: Det är att kunna växa som individ, utveckla moralisk känsla och delta i formandet av ett gott samhälle. Många brottas med grundläggande livsfrågor och en osäker värld gör att många omvärderar tillvarons mål och mening. Det finns samtidigt en längtan hos många inom kyrkan efter att få mer tid och möjlighet att möta den enskilde i det klagörande samtalet om denne och dennes livsfrågor.

Undersök därför, utifrån kyrkans uppdrag att vara i världen, hur förmågan kan stärkas att hjälpa den enskilde att bearbeta sina tankar i livsfrågor och den utsatthet som själva livet kan ställa denne inför. Det gäller särskilt i de åldrar då de stora existentiella frågorna ofta ställs. Det innebär att kyrkan mer medvetet ordnar strukturerade tillfällen till intellektuell hederlig dialog i livsåskådningsfrågor och frågor som är förutsättning för människans frihet. Syftet är att väcka frågor, stimulera till eftertanke, samtal och ökad förståelse för varandras livssyn, snarare än ge färdiga svar.

4. Lärandet i trosförmedlingen

Kyrkans uppdrag är att såväl förklara den kristna läran och det som läran pekar på, som att skapa livsförståelse och livsmod. Kyrkans undervisning syftar just till detta att livsfrågan (punkt 3) får möta evangeliet. När den visar på vad livets yttersta värdegrund är kan livsmod, frimodighet och tillit stärkas.

Genom samhällets kulturella och religiösa mångfald har kyrkan fått delvis nya kontaktytor. Ny forskning visar att många av annan trostradition än kyrkans, och även annan än den kristna (muslimer, hinduer m.fl.), söker sig till en lokal kyrka, ser sig själva som en del av denna och ses av denna som en del av kyrkans ”vi”, med kyrkans identitet bibehållen. Kyrkan blir då lite som ett ”folkets hus”. Undersök därför hur denna religiösa mångfald påverkar kyrkans sätt att gestalta den kristna tron i undervisning m.m. Undersök också hur barnets erfarenheter, situation och behov kan säkerställas.

5. Lärandet i det offentliga rummet

Som röstbärare och påverkansaktör bidrar kyrkan redan idag, med sin kunskap om det goda livet, till det politiska samtalet utan att därmed vara partipolitisk eller öppna upp för allt och inget. Undersök hur kyrkan mer medvetet kan skapa tillfällen till lärande i det offentliga rummet, där trosreflexion knyts till brännande samtidsfrågor. I det ingår att analysera och förmedla kunskap som skapar insikt om och vilja att reagera mot företeelser där skapelsens och människans värdighet och integritet ifrågasätts, förminskas eller berövas. Då blir orsakssambandet mellan tro och handling tydligare.

6. Lärandet i den digitala miljön

Digitaliseringen av kyrkans externa undervisning, med en så stor och heterogen målgrupp som det är fråga om, är i grunden ett kvalificerat förändringsarbete. Det påverkar kommunikation, yrkesroller, pedagogik, arbetskultur etc. En särskild utmaning är att den behöver genomföras samordnat på flera nivåer och med en helhetsbild där många pusselbitar måste passa ihop. Undersök hur digitaliseringen kan göras så att a) pedagogik och lärande går hand i hand, b) människors livsfrågor länkas till bibelns

värld samt teori länkas till praktiskt handlande (t.ex. i klimatfrågan), c) IT- tekniken är harmoniskt integrerad i lärandet samt möjliggör interaktivitet, samarbete och återkoppling.¹

7. Lärandet i gudstjänsten

Gudstjänsten är navet i kyrkans liv och lärande. Det är mycket viktigt att gudstjänsten är en medveten del av kyrkans undervisning så att pedagogiken stödjer budskapet. I gudstjänsten kan lärandet landa i en insikt om att det inte bara finns ord och toner om Gud, utan bakom dessa också en absolut realitet, Gud. Det är den realitet det egna livet kan falla tillbaka på. Undersök också hur evangeliet i förkunnelsen tydligare kan tolkas in i vår tid så att fler förstår dess sprängkraft. Öppna för att även fler som inte är anställda i kyrkan ges möjlighet att förkunna utifrån egen livserfarenhet. Då kan gudstjänsten bli allas egendom.

Rönninge den 28 juli 2019

Mats Ershammar (BA)

---

¹ Se vidare motion 2019:26 Kyrkans digitalisering av undervisning och lärande.

Kyrkomötet
Motion 2019:28
av Nils Gårder

Den särskilda undervisningen

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med förslag på hur det i kyrkoordningen kan anges att församlingen ska ha en plan för sin undervisning,
2. ge kyrkostyrelsen tillkänna vikten av att församlingarnas behov av teologiskt välutbildade lärare tillgodoses.

Motivering

Jag ansluter mig till kyrkostyrelsens skrivelse 2019:5 *Tematiskt kyrkomöte 2019 – Undervisning* med förslag att kyrkomötet ska göra ett uttalande samt uppdra till kyrkostyrelsen att i sitt framtida strategiska arbete beakta det som anförts. Dock anser jag det befogat att kyrkomötet ytterligare förtydligar ansvaret för undervisning som en särskild del i församlingarnas grundläggande uppgift samt understryker betydelsen av att undervisningens behov beaktas i kyrkans utbildning.

Med uttrycket kyrkans undervisning kan avses allt det kyrkan uttrycker i ord och handling. Då innefattas gudstjänst, förkunnelse, själavård och hjälpverksamhet liksom alla andra vittnesbörd. När i kyrkoordningens 2 kap. 1 § nämns församlingens uppdrag att bedriva undervisning avses enligt min uppfattning inte undervisning i denna vidare mening utan i en snävare mening där undervisning sidordnas i förhållande till gudstjänst, diakoni och mission. Jag väljer att i denna snävare innebörd använda begreppet den särskilda undervisningen.

Naturligtvis är undervisning i dess vidare mening av avgörande betydelse för att föra människor till tro. Även jag ansluter mig till den i skrivelsen s. 5 f. klassiska synen (Klemens av Alexandria) att undervisning i vid mening bör omfatta *transformatio/n/* (att vända sitt hjärta till Jesus), *formatio/n/* (att följa Jesus) och (därefter) *informatio/n/* (undervisning i troslära). Dock menar jag att vi i detta kyrkomötes sammanhang har skäl att särskilt uppmärksamma den särskilda undervisningen (*informatio*). Ett arv från reformationen är att *informatio* inte ska förbehållas en mindre grupp utan genom allmän katekesundervisning räckas till fler. Denna utveckling blev betydelsefull för såväl de evangeliska kyrkorna som den romersk katolska. Jag tror att vi i vår kontext kan möta många, vilka önskar undervisning om kristen troslära. Min uppfattning är att vi i vår sekulära kontext bör erbjuda denna även till dem som inte medvetet vänt sig till och valt att följa Jesus. Ett sådant synsätt påverkar hur och var och om vad undervisning bör erbjudas.

I skrivelsen läggs, enligt min tolkning, liksom i den sista läroplanen i kristendom för folkskolan särskild vikt vid kristen etik men mindre vikt vid kristen troslära

(dogmatik). Detta kan ifrågasättas enär kyrkostyrelsen har i annat sammanhang informerats om att de många unga som utträder ur kyrkan rättframt anger att orsaken till utträdet är att de inte tror på Gud. Utträdet anges däremot inte bero på att kristen etik upplevs som stötande eller främmande. Det är tron som ses som omöjlig eller överflödigt (jämför synsättet Good without God). Detta främlingskap för tron kan bero på en falsk bild av den kristna tros läran.

Till kyrkans tradition hör glädjande nog att lära människor att tänka själva. Tro och förnuft är inte motsatser men upplevs idag av många så. Den särskilda undervisningen bör i vår tid vara tillgänglig inte endast för dem som avgjort sig utan även för de tveksamma och de avvisande. Kristen dogmatik (och etik) kan behöva presenteras och diskuteras utan att detta är förenat med kravet att den studerande ska ansluta sig till bekännelsen eller delta i gudstjänsten eller ens vilja ingå i en kristen social gemenskap. För att möjliggöra detta måste församlingarna själva eller i samverkan i pastorat ha tillgång till teologiskt välutbildade lärare med kunskap även om idéhistoria och aktuella och äldre filosofiska strömningar. Det bör även övervägas om stiftet ska återinrätta ”katedralskolor” som gemensamma kunskapscentra och undervisningsinstitutioner för hela stiftet.

I skrivelsens slutliga utformning saknar jag en erinran om att Svenska kyrkans församlingar nu har ett större eget ansvar jämfört med den tid då församlingens undervisning kompletterades av – eller snarast till stor del togs om hand av – skolans kristendomsundervisning. Likaså saknar jag en större uppmärksamhet på behovet av en stärkt kompetens hos kyrkans anställda med ansvar för undervisning. Mina yrkanden i denna motion syftar till att kyrkomötet ska tydliggöra detta.

För att inte satsningen på undervisning ska bli ett övergående projekt utan en bestående verksamhet krävs enligt min mening riktlinjer så att inte endast de mest entusiastiska utan även andra erbjuder en god fortlöpande undervisning. Varje församling bör ha en plan för hur församlingen ensam eller i samverkan i pastorat ska erbjuda lämplig undervisning. I församlingsinstruktionen ska ingå ett pastoralt program för den grundläggande uppgiften att bl.a. bedriva undervisning (57 kap. 5 § kyrkoordningen) men erfarenheten visar att församlingsinstruktionerna regelmässigt inte innehåller någon konkret plan för undervisningen. En undervisningsplan bör vara konkret och aktuell. Den nuvarande nyssnämnda bestämmelsen i kyrkoordningen är sålunda inte tillräcklig. Inte heller ger kyrkoordningens reglering av dopundervisning (22 kap. 1 och 5 §§ kyrkoordningen) stöd för att församlingen ska ha en plan för all dess särskilda undervisning.

Deltagandet i kyrkans undervisning baseras helt på frivillighet och ges i konkurrens med mycket annat. För att kunna nå det breda intresse som kyrkostyrelsen eftersträvar krävs därför att de presumtiva studerande – barn som vuxna – tycker att undervisningen är mycket bra till sitt innehåll. En grundförutsättning för detta är att kunskapsnivån hos lärarna är god. Utan denna finns risk för att undervisningen blir ytlig och auktoritär och därmed ointressant. Det är naturligt att teologiskt utbildade präster åter tar ett större ansvar för undervisning. Detta torde på sikt kräva ökad uppmärksamhet på pedagogik i prästutbildningen i allmänhet och/eller i prästutbildning med särskild inriktning på undervisning. Undervisningen kan naturligtvis även anförtros andra än präster om utbildningskravet är uppfyllt.

Lund den 29 juli 2019

Nils Gårder (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2019:29
av Hans-Olof Andrén m.fl.

Undervisning om tro och vetenskap

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att i den unika satsningen på undervisning och lärande särskilt beakta relationen mellan tro och vetenskap.

Motivering

Många människor i vårt land har ett mycket stort förtroende för vetenskapen, särskilt för naturvetenskapen, den medicinska vetenskapen och teknikvetenskapen. Det finns en utbredd förhoppning om att vetenskapen kommer att lösa de problem som människan och mänskligheten möter, en förhoppning och förväntan som ibland förefaller så stark att den nästan liknar en förtröstan, en religiös tro. Naturvetenskapen försöker beskriva och förstå den fysiska verkligheten i all sin väldighet och komplexitet, men har inte som sin uppgift att söka mening och mål med tillvaron. Många drar därför den förhastade slutsatsen att religion och tro står i motsats till ett vetenskapligt förhållningssätt. Kristendomen uppfattas som ovetenskaplig, full av overifierbara utsagor och därför ingenting att bry sig om för en modern människa i ett avancerat samhälle som dagens sekulära Sverige. Denna syn på motsatsen mellan religion och vetenskap, mellan tro och vetande, är troligtvis den avgörande anledningen till att så många medlemmar lämnar Svenska kyrkan i vår tid.

Den som idag lever trons liv och samtidigt självklart omfattar den vetenskapliga världsbilden klarar på något sätt av att förena sin tro med en vetenskaplig grundhållning. Trons liv är så mycket mer än att hålla vissa trossatser för sanna. Det är att närma sig det gudomliga i bön och bibel, gudstjänst och andlig gemenskap. Vi underskattar kanske svårigheten för den som lever med förvissningen om att religion står i motsats till vetenskap, att bli intresserad av och mottaglig för undervisning i kristen tro. Kyrkostyrelsen nuddar vid problemet när den skriver ”Tanken på ’målgrupp alla’ måste dock förenas med en medveten, tydlig och respektfull hållning till dem som helt enkelt inte är intresserade”. För deras skull, men också för de kyrkokristna som inte riktigt vet hur de ska se på alla de inslag i bibeln som till synes står i motsats till en vetenskaplig världsbild, behöver Svenska kyrkan arbeta mera med tro och vetande.

Församlingarna behöver alltså stöd till hur man närmar sig dem som tror på vetenskapen och uppfattar kristen tro som ovetenskaplig. Det hjälper inte att locka med kyrkans diakoni, kulturhistoriska värden, kyrkomusik, eller lokal gemenskap. Sanningsfrågan tränger sig på, tydligare i yngre generationer än äldre: Kan jag tro på detta? Stämmer detta med en vetenskaplig världsbild? Kyrkostyrelsen bör därför få i uppdrag att inom den unika satsningen på undervisning och lärande särskilt beakta relationen mellan kristen tro och den vetenskapliga världsbilden.

Mot 2019:29 Göteborg den 28 juli 2019

Hans-Olof Andrén (POSK)

Sten Janson (POSK)

Boel Johansson (POSK)

Kjell Kallenberg (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2019:30
av Hans-Olof Andrén m.fl.

Digitalt stöd till troslivet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att inom ramen för satsningen på undervisning och lärande utveckla Svenska kyrkans digitala kommunikation så att den bättre stöder medlemmarnas trosliv.

Motivering

Kyrkans undervisning handlar om ”trons kunskap, trons liv och den ständiga omvändelsen, växten och förvandlingen” (kyrkostyrelsens skrivelse 2019:5). Trots medvetenheten om detta breda uppdrag synes tyngdpunkten i kyrkostyrelsens skrivelse ligga på trons kunskap: Hur berättar vi om vår kristna tro så att människor i vår tid kommer till tro på Kristus? Men undervisningsuppdraget är alltså större än så: Det omfattar också hjälp för dem som kommit till tro att leva trons liv, att skolas in i ett trosliv med bön, bibelläsning, andakt, gudstjänst och församlingsgemenskap, det som lite högtidigare kan kallas en ”svenskkyrklig spiritualitet”.

Särskilt tydligt märks denna slagsida i avsnittet om digitaliseringens möjligheter och risker. Den nationella webbplatsen är idag tydligt inriktad på dem som är nya i Svenska kyrkans sammanhang, de som informatörerna ofta kallar den ”gula gruppen” (de i viss mån kyrkligt intresserade i motsats till de ointresserade i ”röda gruppen” och de redan kyrkligt aktiva i ”gröna gruppen”). Men även vi som försöker leva trons liv, ”de gröna”, är i stort behov av kunskap, stöd och hjälp. Det kan gälla hjälp med bönelivet, inspiration till bibelläsning och fördjupad bibelkunskap, hjälp med andaktslivet och gudstjänstlivet, särskilt för dem som av olika skäl inte kan delta fysiskt i församlingens verksamhet.

Webbplatsen för Church of England, en kyrka som också lever i ett sekulariserat och mångkulturellt samhälle, är ett exempel på hur man idag kan tala både till dem som är nya i kyrkans sammanhang och hur man kan stödja de troende. Startsidan har, förutom länkar till aktuella frågor som ”klimatförändringarna” och funktionen ”hitta din församling och dess verksamhet” en ”dagens bön”, och lätt tillgängligt finns varje dag både dagliga böner och ordningar för fyra andakter (morgon, under dagen, afton, kväll) i anglikansk tradition (Common Worship). På Svenska kyrkans webbplats finns relativt lätt tillgängligt söndagens texter och en betraktelse över söndagens tema, ”tankar inför helgen”. Men stöd åt bönelivet saknas nästan helt – den så kallade bönewebben innehåller mängder av böner som allmänheten skickar in och är uppenbart riktad mot ”de gula”. Det är förstås spännande att se vad människor ber om, och en god illustration till att vi kan be om allting, men så mycket kunskap om och stöd för ett kristet trosliv ger kanske inte bönerna. Andakter, att läsa eller som poddar

Mot 2019:30

att lyssna till, liksom länkar till poddgudstjänster, skulle också betyda mycket för dem som inte kan delta fysiskt i församlingens verksamhet.

Det finns alltså en mycket stor potential att utveckla den nationella webbplatsen och andra digitala verktyg så de blir ett stöd också för ”trons liv och den ständiga omvändelsen, växten och förvandlingen”. Kyrkostyrelsen bör därför få ett uppdrag att utveckla Svenska kyrkans digitala kommunikation så att den i större utsträckning också stöder medlemmarnas trosliv.

Göteborg den 28 juli 2019

Hans-Olof Andrén (POSK)

Sten Janson (POSK)

Boel Johansson (POSK)

Lisa Tegby (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2019:31
av Anna Karin Hammar

1700 år efter kyrkomötet i Nicaea

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. uppdra till kyrkostyrelsen att i samband med hågkomsten av det ekumeniska mötet i Stockholm 1925 (KsSkr 2019:3, ärende KmSkr 2017:15) även högtidlighålla att det 2025 är 1700 år sedan kyrkomötet i Nicaea,
2. uppdra till kyrkostyrelsen att i samband med hågkomsten av det första gemensamma kyrkomötet i Nicaea uttrycka en världsvid kristen tro i ljuset av nutida hot mot hela skapelsen.

Motivering

Kyrkomötet i Nicaea år 325 markerar en skiftning i kyrkohistorien från lokala trosbekännelser till det upplevda behovet av att gemensamt och universellt kunna värna kristen tro. Detta skedde i ljuset av olika hot som riskerade att i praktiken omintetgöra relationen till Gud, till Guds gåvor och uppgifter i skapelse och frälsning.

När det nu strax är dags att fira hundraårsminnet av det ekumeniska mötet i Stockholm 1925 (KsSkr 2019:3, ärende KmSkr 2017:15) är det påkallat att även uppmärksamma att det samma år är 1700 år sedan det första mera världsvida kyrkomötet i Nicaea år 325.

I dag står hela skapelsen och inte minst vår civilisation som vi känner den inför oerhörda hot att gå under och skada livet oåterkalleligt. Vi måste skyndsamt förändra vårt sätt att relatera till hela skapelsen och vår tro på Gud i ljuset av ohållbara och livsförstörande ekonomier och praktiker. Det behövs skyndsamt en gemensam, och om möjligt knivskarp, artikulering och gestaltning av kristen tro i ljuset av världens nutida stora livsförstörande hot. Urbefolkningarnas deklaration om moder jords rättigheter från Cochahamba, Bolivia, 2010, är omistlig i artikuleringen av en nutida kristen (gärna trinitarisk) skapelsetro, liksom påven Franciskus encyklika om jorden som vårt gemensamma hem, biskoparnas klimatbrev och den ekumeniske patriarken Bartholomeus många uttryck för omsorg om hela skapelsen. Även de kyrkor som inte var inkluderade i Nicaea har i dag viktiga bidrag att ge till den världsvida kyrkan, dvs. både de kyrkor som gick en egen väg redan före Nicaea och de som har kommit till, liksom vår egen, efter Nicaea.

Det är bråttom för mänskligheten att välja livets väg och inte destruktionens. Tillsammans med andra andliga kulturarv är den kristna tron en möjlig motståndskraft i skyddet av hela skapelsen. Vad vore ett bättre sätt att fira kyrkomötet i Nicaea 1700 år än att samla, artikulera och gestalta den trinitariska skapelsetro som bär de stora kristna traditionerna och som kan vara ett möjligt bidrag till skapelsens frälsning och hela världens fred.

Öregrund den 29 juli 2019

Anna Karin Hammar (S)

Kyrkomötet
Motion 2019:32
av Elisabeth Sandlund m.fl.

Utbildning för journalister i kristen tro

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda formerna för en grundkurs i kristen tro för journalister.

Motivering

Den fortgående sekulariseringen i Sverige har lett till att kunskaperna om kristen tro tunnats ut, särskilt hos yngre generationer. Detta gäller även landets journalistkår. Samtidigt är det tydligt att religion i allmänhet och kristen tro i synnerhet har återkommit som ett viktigt tema i medierna. Avsaknaden av grundläggande kunskaper på detta område är påtaglig och till förfång för en saklig behandling av ämnesområdet i medier av olika slag.

Det finns dock goda möjligheter att vända denna utveckling och täppa till kunskapsluckorna. Journalister må vara okunniga men kännetecknas samtidigt som grupp av vetgirighet och nyfikenhet. Det är svårt att tänka sig någon mer lämpad aktör än Svenska kyrkan. En grundkurs i kristen tro, som också avser att spegla den rika mångfalden i uppfattningar inom kyrkan och ge ekumeniska utblickar, kan förslagsvis utformas i samarbete med någon av Svenska kyrkans folkhögskolor, Johannelunds teologiska högskola och/eller mediebranschens utbildningsinstitut Fojo.

Stockholm den 29 juli 2019

Elisabeth Sandlund (FK)

David Castor (FK)

Kjell O Lejon (FK)

Berth Löndahl (FK)

Kyrkomötet
Motion 2019:33
av Elisabeth Sandlund m.fl.

Alphakurser i Svenska kyrkan

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. uppdra till kyrkostyrelsen att i lämplig form göra ett uttalande med innebörd att Alphakurser är en beprövad och bra metod att undervisa vuxna om kristen tro, väl förenlig med Svenska kyrkans tro och lära,
2. uppdra till kyrkostyrelsen att från och med 2020 års budget avsätta en miljon kronor som årligt stöd till Alpha Sverige.

Motivering

Behovet av undervisning om kristen tro för vuxna är gigantiskt i Sverige. De senaste årtiondenas fortgående sekularisering har resulterat i en drastiskt krympande kunskapsmassa på detta område, som minskar dag för dag när de generationer där en majoritet kom i åtnjutande av söndagsskola, kristendomsundervisning i skolan samt konfirmationsundervisning dör undan. Samtidigt innebär just denna minskade kunskap en chans för kyrkan att nå människor med evangelium. Det man inte vet så mycket om är man nyfiken på och har inte så mycket fördomar om.

Svenska kyrkan har fortfarande en imponerande medlemsskara och dessutom den största trovärdigheten och den lägsta tröskeln av alla kristna samfund i Sverige. Förutsättningarna att sprida kunskap om kristen tro i syfte att, som det heter i kyrkoordningen, ”människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro” är därmed goda.

Vad som behövs är beprövade och väl fungerande verktyg. Alpha är ett sådant. Konceptet är utvecklat av Svenska kyrkans systerkyrka i Storbritannien och har använts och förfinats under trettio år. Materialet har översatts till 112 språk och används över hela världen i snart sagt alla kristna samfund.

Alpha bygger på tydlig och klar undervisning i den kristna trons grunder med fokus på det som förenar kristna, inte det som skiljer, parat med fri och öppen diskussion där alla frågor får ställas för att stötas och blötas av deltagarna. Verksamheten är tydligt kopplat till den lokala församlingen men kan, där så är lämpligt, bedrivas i ett ekumeniskt samarbete mellan flera församlingar på en och samma ort. Inget hindrar att det kursmaterial som är gemensamt för alla kyrkor över hela världen kompletteras med information och undervisning om vad som är specifikt för Svenska kyrkans tro och lära.

Alpha togs till Sverige av Svenska kyrkan, där Kummelby i Sollentuna församling blev ett nav. Ändå har konceptet med jämna mellanrum ifrågasatts, vilket sannolikt bidragit till att antalet församlingar i Svenska kyrkan som använder sig av Alpha fortfarande är blygsamt. Ett uttalande från Svenska kyrkans nationella nivå om att

Alpha är en – men självfallet inte den enda – metoden att undervisa vuxna i kristen tro skulle kunna få fler att våga testa.

Alpha Sverige, som svarar för den nationella verksamheten, lever under knapphetens kalla stjärna. För det material som översätts och bearbetas för svenska användare betalar församlingarna endast självkostnadspris. Ambitionen att ställa så mycket som möjligt av de resurser som finns tillgängliga på engelska till svenska församlingars förfogande kan uppnås endast i begränsad grad och långsam takt. Ett tillskott från Svenska kyrkan, eventuellt förenat med krav på att medlen delvis ska användas för att sprida Alphakonceptet i Svenska kyrkan, skulle ge Alpha Sverige en ekonomisk stabilitet och möjligheter till fortsatt utveckling.

Stockholm den 29 juli 2019

Elisabeth Sandlund (FK)

Stefan Aro (FK)

Kjell O Lejon (FK)

Leif Nordlander (FK)

Kyrkomötet
Motion 2019:34
av Elisabeth Sandlund m.fl.

Erfarenhetsbank för vuxenkonfirmation

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda hur goda idéer och erfarenheter av vuxenkonfirmation kan samlas i en kunskaps- och inspirationsbank i syfte att uppmuntra fler församlingar att starta sådan undervisning.

Motivering

Andelen tonåringar som konfirmeras har minskat stadigt de senaste decennierna. 1970 konfirmerades drygt 80 procent av alla 15-åringar. Femtio år senare är andelen nere i cirka 25 procent. Till de ansträngningar som görs för att locka fler ungdomar att gå och läsa borde läggas en medveten strävan att nå dem som missade chansen i tonåren men som bär på en längtan att få veta mer om vad kristen tro innebär för att ta steget att bekräfta sitt dop.

I 15-årsåldern är kamrattrycket viktigt, ibland helt avgörande. När konfirmationsläsning blivit det ovanliga, inte det normala, i klassen är det lätt att också den som egentligen är intresserad tackar nej för att inte avvika. Fem, tio år senare är livssituationen en annan. Många unga har flyttat från hemorten för studier och arbeten och är inte längre lika beroende av omgivningens åsikter. Denna stora grupp, som utgör majoriteten av varje årskull, är värd att få en andra chans genom att erbjudas en konfirmationsläsning med utgångspunkt i den mognadsgrad som den unga vuxna uppnått. Det är uppenbart att det behövs annat kursmaterial och ett annat upplägg än för den konfirmationsundervisning som bedrivs för tonåringar. Också erbjudandet behöver utformas på ett åldersadekvat sätt.

Konfirmationsläsning för unga vuxna erbjuds här och var i landet men förtjänar att få en ökad spridning. En kunskaps- och inspirationsbank där erfarenheter är en enkel metod för att uppmuntra fler församlingar att göra satsningar på ”vuxenkonfa”.

Stockholm den 25 juli 2019

Elisabeth Sandlund (FK)

Kjell O Lejon (FK)

Leif Nordlander (FK)

Kyrkomötet
Motion 2019:35
av Fredrik Sidenvall

Förnyat bruk av Lilla katekesen

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. uppdra till kyrkostyrelsen att i samverkan med biskopsmötet verka för att bruket av Lilla katekesen för alla åldrar förnyas i Svenska kyrkans församlingar,
2. uppdra till kyrkostyrelsen att tillsätta en kateketisk pedagogisk kommitté där både dogmatiskt kunniga teologer, erfarna präster och församlingspedagoger, samt företrädare för utbildningsvetenskap och neurologi finns med. En sådan kommitté skulle ha uppdrag att inventera internationellt material kring och bruk av Lilla katekesen, utveckla pedagogiskt material för alla åldrar och ställa det till stiftens och församlingarnas och de lutherska skolornas tjänst.

Motivering

Hundra år har gått sedan Lilla katekesen utmanövrerades från folkskolans läroplan. Det dröjde några decennier så kom Lilla katekesen att också i Svenska kyrkan anses förbunden med en auktoritär förmedlingspedagogik som på 1960-talet framstod som pedagogiskt och ideologiskt olämplig. I en artikel i Kyrkans tidning har professor emeritus Bo Johnsson, Lund, framhållit de långsiktiga följderna av en framställning av kristendom i skola och i församling som ensidigt fokuserar på vad människan ska göra för Gud och för varandra men som undanhåller vad Gud har gjort och gör för oss i sin nåd och i sitt livgivande. Följden har blivit en lagisk kristendom och en samhällsdebatt där mycket högt ställda etiska krav på människan och utopiska visioner för samhället förenas med höga stressnivåer och akuta diffusa skuldkänslor som aldrig möter någon nåd.

Katekesen i sina fem eller sex kortfattade huvudstycken förenar en undervisning om Guds etiska krav på människorna uttryckt i de tio budorden med vittnesbörd om vad Gud i sin barmhärtighet gör för oss uttryckt i trons artiklar. I undervisningen om Herrens bön och om dopet, bikten och nattvarden skisseras hur Guds nåd möter människans nöd i kyrka och vardagsliv.

Med den amerikanske pedagogen John Dewey (1859–1952) växte en stark kritik mot förmedlingspedagogiken fram. Att ställa barn inför färdiga svar sågs inte som en bra förberedelse för ett aktivt och ifrågasättande medborgarskap i ett progressivt och demokratiskt samhälle. Den pedagogiska syn som blev dominerande efter andra världskriget, som ju orsakades av auktoritära ideologier, fortsatte en pedagogisk utveckling där ett ickeauktoritärt förhållningssätt blev vägledande av goda skäl.

Sedan dess har dock mycket hänt när pedagogiken möter neurologisk och psykologisk forskning. Professorn Aron Antonovsky, socialmedicinare (1923–1994) har funnit att känsla av sammanhang (KASAM, Sense of Coherence) är en avgörande

faktor för hälsa. Att människors grundläggande behov av orientering finner svar som ökar tillvarons begriplighet i kognitiva processer, är en viktig del i salutogena (hälsogenererande) processer (se vidare *Hälsans mysterium*, Natur och Kultur, 2005).

Anknytningspsykologin som den utvecklas hos John Bowlby (1907–1990), Mary Ainsworth (1913–1999) och Gordon Neufeld (f. 1947) (se Neufeld, *Hold on to Your Kids*, Ballantine Books, New York, 2006) har visat på att en sociologisk och politisk diskurs inte heltäckande kan utreda frågan om människan och auktoriteter. Inom utvecklingspsykologin har man upptäckt att en djupliggande psykologisk förbindelse mellan barnet och en vuxen som intar en alfa-position i förhållande till barnet, är en nödvändig förutsättning för ett barns utveckling till kreativitet, självständighet och harmonisk interaktion med andra.

Professor Martin Ingvar har bland annat i uppsatsen *Inte avpassad för hjärnan* (se *Kunskapssynen och pedagogiken*, Dialogos, 2018, sidorna 115–146) kritiserat den svenska skolan för att inte ta till sig rön från forskningen om hur den mänskliga hjärnan fungerar. Han redogör för den s.k. inlärningsparadoxen och hur den ska hantteras. Inlärningsparadoxen säger oss att vi endast kan lära oss det vi redan kan. Ny information uppfattar hjärna som hot som stressar arbetsminnet, vilket omöjliggör inläring. Ingvar pekar på två vägar att komma runt denna spärr: lärare som är kunniga och varmhjärtade i sitt ledarskap så att anknytning främjas, och en top-down undervisning där grundläggande begrepp förmedlas och lärs in. När ett barn, en elev, har tillgodogjort sig de grundläggande kunskaperna och färdigheterna och kan orientera sig vinner det friheten att, med bibehållen känsla av sammanhang, självständigt utforska det större materialet. De här insikterna är direkt tillämpbara på Lilla katekesen som en grundläggande top-down kunskap som ger möjligheter för den enskilde att i förhållande till Bibeln, till gudstjänsten och livserfarenheten i stort bilda sig en bottom up-kunskap.

Professor Hugo Lagercrantz (f. 1945) m.fl. visar i sin forskning om barnets hjärna hur förmågan till reflektion och självständiga etiska ställningstagande utvecklas först i takt med att frontalloben myelliceras, en process som för män anses avslutad först vid tjugofem års ålder. Tidigt utvecklar dock barnet sin språkförmåga genom imitation av dem det är anknutet till. Fram till fjorton års ålder har barnens hjärnor normalt en enorm kapacitet till inläring av olika slags språk, begrepp och fakta liksom olika färdigheter. För varje person är en rik sådan kunskapsbank en fantastisk tillgång när man senare i livet mognar till insikter, viljeinriktning och engagemang. Att inte ta vara på hjärnans inlärningskapacitet är ett slöseri, att tvinga barn till självständig forskning och ställningstagande innan deras hjärnor är mogna är ett övergrepp.

De här insikterna tillämpas sedan länge dels inom den romersk katolska katekumenatstraditionen och dels inom den evangelikala Alphagrupperörelsen. Bägge dessa kateketiska rörelser är dock formade i en annan kristen tradition än den lutherska. Ett modernt pedagogiskt arbete kring Lilla katekesen finns här och där i världen men här återstår mycket att utveckla och implementera i Svenska kyrkans undervisning av barn, unga och vuxna.

Lerum den 27 juli 2019

Fredrik Sidenvall (FK)

Kyrkomötet
Motion 2019:36
av Lisa Gerenmark m.fl.

Nya psalmer och sånger med svenskkyrklig teologi

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. uppdra till kyrkostyrelsen att utreda hur det bäst kan åstadkommas en ny musik- och sångsamling med svenskkyrklig teologi som kan tilltala ungdomar och andra och användas i t.ex. konfirmationsundervisningen,
2. uppdra till kyrkostyrelsen att verkställa arbetet med en sådan samling på sätt som utredningen finner mest framkomligt.

Motivering

Vilka psalmer och sånger vi använder i gudstjänster och i andra sammanhang där vi firar andakt är en viktig del av vår kyrkas undervisning och förkunnelse.

Många är vi som kan vittna om hur ungdomar under konfirmationstiden lär sig de sånger vi sjunger mycket lättare än vad de kan upprepa vad vi sagt på ett undervisningspass. Andakterna på träffar och läger kan utgöra höjdpunkter och musiken har stor del i det.

I ungdomssammanhang har det de senaste åren blivit allt vanligare att använda sig av lovsånger från traditioner långt ifrån vår kyrka. Så har t.ex. Hillsong inspirerat till en ny sorts musik som tilltalar unga som gamla men med en teologi som lämnar mycket att önska. Om detta användande äroreflekterat eller genomtänkt är svårt att veta. När vi som kyrka just nu kraftsamlar kring lärande och undervisning blir de svenskkyrkliga och folkkyrkliga perspektiven extra viktigt att ta ansvar för.

Lovsångernas texter har fantastiska tydliga kärleksförklaringar till Jesus. Dessa behöver dock kompletteras med texter om vårt uppdrag som kristna – att tjäna världen och medmänniskan.

Vi ser också risker med att för ensidigt och i för stor utsträckning använda sig av dessa ”jag och Jesus-sånger” då de kan upplevas som någon form av påtvingad bekännelse vilket i sin tur kan vara problematiskt för en del. Bekännelse och tillhörighet är ju något som var och en växer in i på sina egna villkor. En annan aspekt är också att vi på våra gemensamma samlingar och möten har en större möjlighet att bära varandra om sjungandet är mer i vi-form än jag-form.

Även om vår psalmskatt är stor tror vi inte att det räcker med en uppmaning att använda sig av de psalmer som finns där. De har alltid funnits där men av olika orsaker väljs de bort. Vi tror det behövs en samling ny musik, likt lovsångerna, men med texter om rättvisa, solidaritet, skapelseansvar, mission och det helt vanliga livet. Texter som kan användas i konfirmationsundervisningen, gudstjänster och andra sammanhang och som på ett tydligt sätt förmedlar en svenskkyrklig teologi.

Det kan t.ex. göras genom en psalmtävling eller ett uppdrag till några utvalda kompositörer och textförfattare. Vårt förslag är att dessa sånger sedan samlas i ett sånghäfte eller på Svenska kyrkans intranät för att tillgängliggöras för alla som arbetar med musik och/eller unga människor i kyrkan.

Lämpligtvis görs också en genomlysning av existerande lovsånger, psalmer och annan musik där en tittar på teologin samt musikens tilltal och lyfter sedan in de som anses lämpliga och användbara i samlingen ovan.

Då ungdomars värld till stor del är digital tror vi också att det vore klokt att spela in musiken och lägga upp på t.ex. Spotify så att den tillgängliggörs för de ungdomar som vill lyssna i sina lurar.

Vår tanke är att det ska vara lätt att hitta psalmer och sånger till konfirmationsundervisningen, ungdomsverksamheten och gudstjänsten som kan relatera till kyrkoårets texter och samtidigt ha ett nutida musikaliskt tilltal. Poängen är inte att konkurrera ut de psalmer som finns i vår psalmbok utan att komplettera.

Falköping den 30 juli 2019

Lisa Gerenmark (ÖKA)

Karin Janfalk (ÖKA)

Johan Blix (ÖKA)

Kyrkomötet
Motion 2019:37
av Sven Gunnar Persson

Lektionarium för Svenska kyrkan

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att skyndsamt ta fram lektionarium för Svenska kyrkan att publiceras på lämpligt sätt.

Motivering

Bibelns texter har en central betydelse för kyrkans undervisning. Att ge uppmuntran till och stöd för läsning av bibeln bör vara en viktig uppgift för Svenska kyrkan på alla nivåer. Ett lektionarium (bibelläsningsplan) kan vara till god hjälp för enskilda och grupper att ta del av bibelns innehåll. Tidigare har lektionarium som anknutit till kyrkoårets rytm och texter funnits på Svenska kyrkans hemsida. I september 2018 angavs på hemsidan: ”Vi arbetar med kommande lektionarium. För tillfället finns tyvärr inte någon bibelläsningsplan att ladda ner här.” För närvarande står det på hemsidan: ”Vi håller på att se över hur vi ska erbjuda en aktuell bibelläsningsplan.”

Det är angeläget att nu skyndsamt ta fram lektionarium som kan gälla från och med kyrkoåret 2019/20. En möjlighet som bör övervägas är att erbjuda flera bibelläsningsplaner som enskilda och grupper kan välja bland. Det finns säkert goda exempel från den ekumeniska rörelsen och olika kommuniteter som kan komplettera en plan som är framtagen med särskild inriktning på behoven inom Svenska kyrkan.

Figeholm den 29 juli 2019

Sven Gunnar Persson (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2019:38
av Anette Nordgren m.fl.

Ökade resurser till Svenska kyrkan i utlandet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. återställa kostnadsramen 2020 för utlandskyrkans personal till 74 miljoner kronor, i enlighet med den av kyrkomötet 2018 beslutade planeringsramen,
2. återställa planeringsramen 2021 för utlandskyrkans personal till 75 miljoner kronor, i enlighet med den av kyrkomötet 2018 beslutade planeringsramen.

Motivering

Utlandsverksamheten har under lång tid dragit ner på sina kostnader och tillmötesgått de sparkrav som ålagts den. I kyrkostyrelsens skrivelse 2019:1 *Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2020–2022* läser vi att utlandskyrkans budget för perioden återigen ska minskas.

Om kyrkomötet beslutar i enlighet med *Verksamhet och ekonomi 2020–2022*, vad gäller utlandskyrkan, betyder det i praktiken att år 2020 måste ytterligare fyra tjänster tas bort. Vidare kommer 2021 åtta tjänster att behöva tas bort och då finns ett val att göra: 1) låta hälften av utlandsförsamlingarna fungera enbart med en utsänd kyrkoherde, 2) lägga ner fyra till fem församlingar eller 3) helt sluta med församlingsbyggande och enbart ha en mobil verksamhet där huvudarbetet kommer att vara kyrkliga handlingar och gudstjänster. Alltså inga församlingar. Om detta sker kommer Svenska kyrkan inte längre att finnas där svenskar är.

Saker och ting ändras över tid och så gör även utlandskyrkans förutsättningar. Utlandskyrkan behöver vara uppdaterad på situationen i 45 olika länder. Således är kontinuerlig kontroll av och respekt för regler och direktiv samt genomlysningar ett måste för att utlandsverksamheten ska fungera. I de flesta organisationer är det brukligt att först göra en utredning, eller genomlysning om man vill kalla det så, och när resultatet av denna tagits fram, då åtgärdar man. Dessa åtgärder kan se olika ut: man kan dra ner på verksamheten, flytta den, utöka den eller helt enkelt bibehålla den. I utlandskyrkans fall har det gjorts tvärtom. Först har man åtgärdat genom att dra ner på verksamheten, i många fall strypt den, och sedan fattar man beslut om en genomlysning/utredning.

Svenska kyrkan i utlandet finns. Den finns på riktigt. I Ekonomiutskottets betänkande E 2018:1 noterades det att det är ”av lika stor betydelse att kyrkostyrelsen parallellt med detta [juridiska genomgången] också bygger upp verksamheten genom tillskott av resurser.” Vi nämns även på flera ställen i kyrkoordningen, det kan ingen förneka. Det står bl.a. att kyrkostyrelsen ska ”ansvara för Svenska kyrkans arbete bland svenskar i andra länder”. I omvärldsanalysen i *Verksamhet och ekonomi* står det att:

Många svenskar möter också "sin" kyrka utomlands. Svenska kyrkan i utlandet har församlingar i drygt 40 städer runt om i världen och utlandsförsamlingarna är viktiga samlingspunkter för religiösa och traditionella högtider för svenskar boende eller turistande i utlandet.

Ingenstans står det att utlandskyrkan är något som håller på att, eller ska, avvecklas. Inget sådant kyrkomötesbeslut har fattats. Trots detta, med årets skrivelse om verksamhet och ekonomi, sker detta utan kyrkomötets medgivande.

Om Svenska kyrkans utlandsverksamhet ska kunna fortleva, eller helt enkelt överleva, behöver budgeten säkerställas, stabiliseras och extra resurser tillföras.

Aten den 30 juli 2019

Anette Nordgren (-)

Åke Marcusson (-)

Per Lindberg (POSK)

Niklas Grahn (POSK)

Nina Wahlin (C)

Niklas Larsson (C)

Katarina Glas (POSK)

Anders Brunnstedt (POSK)

Thomas Petersson, biskop

Kyrkomötet
Motion 2019:39
av Berth Löndahl m.fl.

Forskning om kristologin bland Svenska kyrkans präster

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att initiera ett forskningsuppdrag om hur Svenska kyrkans präster i dag ser på de kristologiska frågorna.

Motivering

Kristen tro är kristen därför att den har Kristus i fokus. Detta är att säga det självklara. Men om man tar del av ett slumpvis urval av predikningar i gudstjänster, på nätet eller i radio- och tevesändningar blir det tydligt att det skett påtagliga förskjutningar i hur präster i dag förkunnar om Jesus Kristus jämfört dels med vår kyrkas trosbekännelser och bekännelseskriterier, dels med hur förkunnelsen var för bara några decennier sedan.

Som ett par yngre teologer har visat (Frida Mannerfelt och Clara Nystrand, Kyrkans tidning 3/1 2019) har nåden i Kristus blivit alltmer frånvarande i flertalet predikningar. Predikans innehåll har sekulariserats till att bli mer av inlägg i den humanistiska debatten, av allmänmänsklig tröst och reflektion, än av att handla om Gud, evangeliet och nåden i Kristus. Det finns anledning att anta att i detta göms även en förändring i synen på Jesus Kristus, som tycks ha fått en mer undanskymd plats i förkunnelse och undervisning. Faktum är att det räcker med att studera Svenska kyrkans webbplats om kyrkans tro, så blir det påtagligt.

Årets kyrkomöte är tematiskt med fokus på undervisning. Det gör frågan om hur tron och undervisningen om Jesus Kristus ser ut bland dem som ansvarar för konfirmandundervisning, bibelstudier osv. desto mer angelägen att utforska.

Det vore därför av stort värde att det görs en forskningsinsats kring de här frågorna. Hur ser Svenska kyrkans präster på Jesus Kristus? Hur ser det ut i undervisning och förkunnelse? Hur förhåller sig detta till den apostoliska och nicenska trosbekännelsen formuleringar om Jesus, till kyrkofäderna och reformatörerna?

Bunkeflo den 23 juli 2019

Berth Löndahl (FK)

Kjell O Lejon (FK)

Leif Nordlander (FK)

Kyrkomötet
Motion 2019:40
av Berth Löndahl m.fl.

Utredning om Svenska teologiska institutet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. uppdra till kyrkostyrelsen att tillsätta en oberoende utredning vars syfte är att utvärdera Svenska teologiska institutets samlade verksamhet. För att garantera utredningens opartiskhet måste den göras av en person utan koppling till kyrkokansliet. Denne måste även vara väl insatt i forskningsområdet judisk-kristna relationer,
2. uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram en femårig strategisk plan som tydliggör hur judisk-kristna relationer i Svenska kyrkan kan fördjupas,
3. uppdra till kyrkostyrelsen att precisera hur samtalsdokumentet *Guds vägar* under de kommande fem åren ska bli känt, läst och omsatt i praktiken på alla nivåer i Svenska kyrkan.

Motivering

I dialogen mellan kristendom och judendom har Svenska teologiska institutet i Jerusalem (STI) haft en viktig roll alltsedan det grundades 1951. STI har varit en välkänd mötesplats för forskare, präster och många fler. Dess betydelse för att öka förståelsen mellan judendom och kristendom, för att tolka den gemensamma bibeltexten (Gamla Testamentet för kyrkans del) men också se den judiska bakgrunden i Nya testamentet kan inte överskattas. På STI har möten skett och teologiska diskussioner förts, kurser, konferenser och studiedagar anordnats för att främja relationen mellan kyrka och judendom.

Behovet av ett teologiskt institut som har till huvuduppgift att bekämpa antisemitism och att främja judisk-kristna relationer är om möjligt än större i dag, då vi ser en ökande antisemitism i såväl Sverige som i hela världen. I exempelvis Malmö har den blivit allvarlig och fått som följd att många judar lämnat staden.

Det arbete som funnits på STI måste fortsätta och fördjupas, vilket även debatten under det gångna året om STI:s framtid har visat. STI har i medierna uppmärksammats på olika sätt, inte minst utifrån att dels Jesper Svartvik, innehavare av Krister Stendahls professur i religionsteologi vid Lunds universitet och STI 2009–2018, har lämnat sin tjänst, dels utifrån avtalet och samarbetet med Lunds universitet. Trots många inlägg från såväl flera teologiskt väl meriterade personer (som förre direktorn vid STI, professor Bo Johnson och biskop Biörn Fjärstedt) som svar från kyrkostyrelsens båda viceordföranden (17/1 och 24/5 2019) tycks ändå mycket vara oklart.

Vi menar därför att en oberoende utredning måste tillsättas med syfte att utvärdera STI:s samlade verksamhet. För att garantera utredningens opartiskhet måste den göras av en person utan koppling till kyrkokansliet. Denne måste dessutom vara väl insatt i

forskningsområdet judisk-kristna relationer. Utredningen behöver även undersöka huruvida de utfästelser som kyrkostyrelsens båda viceordföranden har gjort i sina svar i Kyrkans tidning förverkligas, då de skriver att ”vi vill återigen försäkra ... om att inriktningen står fast – den judisk-kristna dialogen vid STI är lika levande som tidigare”.

För att klargöra uppdraget på längre sikt behövs även en förslagsvis femårig strategisk plan som tydliggör hur judisk-kristna relationer i Svenska kyrkan ska fördjupas, såväl på STI som i övriga sammanhang.

Samtalsdokumentet *Guds vägar* har tagits fram men behöver göras känt än mer. Därför krävs det en förnyad insats under de kommande åren för att *Guds vägar* ska bli känt, läst och omsatt i praktiken på alla nivåer i Svenska kyrkan.

STI:s betydelse för undervisningen i Svenska kyrkan om judendomen, om det gemensamma arvet i Skriften och dialogen med judendomen är mycket stor. STI är både en plats för dialog och för undervisning av dem som har att undervisa.

Bunkeflo den 23 juli 2019

Berth Löndahl (FK)

Leif Nordenstorm (FiSK)

Leif Nordlander (FK)

Anders Roos (POSK)

Håkan Sunnliden (FK)

Kyrkomötet
Motion 2019:41
av Berth Löndahl m.fl.

Svenska kyrkans webbplats

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. uppdra till kyrkostyrelsen att tillsätta en grupp med teologisk bredd och kompetens för en översyn av Svenska kyrkans webbplats, främst under fliken ”Om kristen tro”,
2. uppdra till kyrkostyrelsen att även ge en sådan grupp uppgift att arbeta med apologetik, till trons försvar, eventuellt som en bok.

Motivering

Det var en gång så att böcker och dagstidningar var de främsta källorna till kunskap. Och förstås direkt undervisning ledd av en lärare eller föreläsare. Som alla vet så är det inte så längre. Kunskap hämtas i dag kanske främst från internet – och från olika webbplatser.

Svenska kyrkans webbplats är därför enormt viktig för den undervisning, den kunskap och den tro som den förmedlar. Webbplatsens trosundervisning om kristen tro bör inriktas på alla åldrar men med fokus på vuxna sökande.

Som webbplatsen i dag ser ut ger den väldigt mycket information om Svenska kyrkans organisation, om vad som händer i Svenska kyrkan, kontaktinformation osv. En av sökflikarna handlar även om Svenska kyrkans tro, en inte alltid särskilt munter läsning, men det är under den fliken som den egentliga troskunskapen och undervisning förmedlas. Ofta är emellertid texten på en alltför förenklad nivå, närmast motsvarande konfirmandåldern. Detta är en reaktion som vi undertecknare har mött upprepade gånger.

Mycket av den information som ges är alltför grund, torrt saklig och saknar entusiasm. Det krävs en bearbetning av det teologiska innehållet och den existentiella relevansen. Idéerna och möjligheterna för detta är många – vittnesbörd, fördjupning av de existentiella livsfrågorna, mässans innehåll, mer apologetisk frimodighet osv.

Svenska kyrkans webbplats behöver därför ges en översyn vad gäller teologiskt innehåll. Lämpligtvis görs detta genom att en ny grupp av teologiskt kompetenta personer får detta som en uppgift – en grupp med hela den bredd som finns inom Svenska kyrkans olika traditioner och rörelser.

Den webbplats som i dag finns aktualiserar även behovet av en förnyad apologetik, ett förnyat arbete ”till trons försvar”. Många frågor ställs till kristna och det behövs genomtänkta svar på de vanligaste frågorna. Svar som inte är banala utan fördjupande.

Om Svenska kyrkan ska ge en trovärdig undervisning om kristen tro så är den första platsen, där detta ska vara synligt just på webbplatsen.

Bunkeflo den 23 juli 2019

Berth Löndahl (FK)

Leif Nordlander (FK)

Kjell O Lejon (FK)

Kyrkomötet
Motion 2019:42
av Berth Löndahl m.fl.

Tematiskt kyrkomöte 2021 om Jesus Kristus

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar, under förutsättning att det kommer att genomföras ett tematiskt kyrkomöte 2021, att temat för det tematiska kyrkomötet ska vara Jesus Kristus.

Motivering

Ordet *kyrka* betyder *Det som tillhör Herren*. I själva begreppet Svenska kyrkan är således inbyggt att det är en organisation som tillhör Herren. Och ordet *Herre* i Nya Testamentet refererar nästan alltid till Jesus Kristus.

Om Jesus Kristus tycks det dock ha skett en förskjutning i förkunnelse och undervisning. Kyrkans existens utgår från det uppdrag och den kallelse som Jesus Kristus gett henne.

Det vore därför ett utmärkt och det mest centrala av alla teman för ett kyrkomöte att tala om och reflektera över vem Jesus Kristus är och vad det betyder för att vara kyrka i dag.

Bunkeflo den 23 juli 2019

Berth Löndahl (FK)

Leif Nordlander (FK)

Kjell O Lejon (FK)

Kyrkomötet
Motion 2019:43
av Jesper Eneroth m.fl.

Finansiering av institutionssjälavården i förhållande till utjämnings-/bidragssystem

---

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att genomföra en översyn av och ta fram förslag på hur institutionssjälavården, där verksamhet och ansvar vilar på pastorat/församlingar, ska finansieras, med hänsyn till stiftens respektive nationell nivå roll och uppgift och i förhållande till utjämnings-/bidragssystem.

Motivering

Som en del i utredningen *Gemensamt ansvar – en utredning om fastigheter, kyrkor och utjämningsystem* (SKU 2015:1) genomfördes en genomgång av utjämningsystemet – dess framväxt, målen med utjämningsystemet, frågan om stiftsbidrag etc. I den utredningen föreslogs bland annat att utjämningsystemet skulle innefatta komponenter som utjämnar vissa kostnader som är strukturellt betingade och inte kan påverkas av enskilda församlingar och pastorat. Till sådana strukturellt betingade storheter anfördes andel kyrkotillhöriga, antalet kyrkobyggnader, andelen barn av befolkningen samt särskilda behov av diakonala insatser och en glesbygdsfaktor.

Ett område som inte behandlades i detta sammanhang var institutionssjälavården, med vilket här avses kyrklig närvaro inom sjukhusvården, kriminalvården, militära förband, universitet/högskolor och migrationsverkets förvar. Detta område är alldeles uppenbart ett område som är strukturellt betingat och är inte möjligt att påverkas av enskilda församlingar och pastorat. Regions-/universitetssjukhus, större kriminalvårdsanstalter, militära förband, universitet/högskolor etc. är sådana institutioner som på ett påtagligt sätt påverkar en församlings och ett pastorats kostnader och som i många fall har ett upptagningsområde som är avsevärt mycket större än församlingen eller pastoratet, ja i vissa fall är upptagningsområdet nationellt.

Svenska kyrkan är en territoriell kyrka med vilket bland annat innebär att vistelsebegreppet är ett centralt begrepp för kyrkan – de som vistas inom ett visst geografiskt område och vill ta del av gudstjänst, undervisning, diakoni eller mission är i grunden den församlingens eller det pastoratets ansvar. Detta ansvar omfattar de människor som vistas på platser mer varaktigt eller mer temporärt som t.ex. köpcentra, idrottsanläggningar, turistområden och således även sjukhus, kriminalvård etc.

Till institutionssjälavårdens verksamheter är alla välkomna, troende eller inte troende och oberoende av religion, könsidentitet eller sexuell läggning. Som exempel kan Universitetskyrkan nämnas. Här möter Svenska kyrkan årligen tusentals studenter ansikte mot ansikte. En stor del tillhör gruppen av 90-talister som är så viktiga för kyrkans och samhällets nutid och framtid. Via ett femtiotal medarbetare har Svenska kyrkan, i gott ekumeniskt samarbete med ett femtontal kollegor från frikyrkorna, en

värdefull kontaktyta med studenter och personal. Universitetskyrkans viktiga arbete står under förändring, dörrar som tidigare har varit öppna har nu stängts. Nya vägar och arbetssätt måste finnas för att nå människor.

Stiftens roll inom institutionssjälavården innefattar stiftens grundläggande roll om tillsyn och främjande, utöver den förvaltande roll som stiftens också har. Av tradition och av historiska skäl har stiftens främjande och tillsyn inom institutionssjälavårdssområdet kommit att bli mer långtgående än annan verksamhet som stiftens har att främja eller tillse. Inte minst har stiftens ekonomiska åtagande inom just detta område varit långtgående – flertalet stift står för en inte försumbar del av finansieringen av denna verksamhet. Och det utan att stiftens har direkt påverkan för omfattning, innehåll eller utformning av verksamheten. Stiftens finansiering av verksamheten har därför kommit att å ena sidan beskrivas som ett uttryck för Svenska kyrkans gemensamma ansvarstagande och å andra sidan som en pengatransfererande bankverksamhet.

En eventuell samordnande och kompetensutvecklande för nationell nivå är sannolikt något som även det behöver belysas ur både verksamhets- och finansieringsperspektiv.

Frågor som sannolikt behöver utredas vidare rör först och främst vad ”vistelseprincipen” egentligen betyder i allmänhet och inom institutionssjälavården i synnerhet – idag och inför framtiden, samt inom vilka områden den har tillämplighet och inom vilka områden avsteg bör göras från denna princip. Det som behöver belysas är i tur och ordning Svenska kyrkans, församlingens/pastoratets, stiftsorganisationens respektive nationell nivåns uppdrag, ansvar och roll. Dessutom bör belysas vilken kompetens och vilka resurser som en konsekvens härav behöver finnas på respektive nivå av kyrkan.

Det bör också i sammanhanget påminnas om att kyrkomötet 2018 ställde sig bakom en motion angående Arlandas flygplatskyrkans framtid med avseende på bl.a. finansiering. Detta innebar ett uppdrag till kyrkostyrelsen enligt Samhälls- och kulturutskottets betänkande SK 2018:10. I den inledande behandlingen av betänkandet har kyrkostyrelsen enligt sin skrivelse KsSkr 2019:3 reflekterat och uttryckt följande:

Ärendet bereds därför utifrån ett principiellt perspektiv genom att ge en helhetsbild över alla olika verksamheter som i likhet med flygplatskyrkan bedrivs i stiftens och ligger inom stiftens territoriella ansvarsområde.

Ovanstående skrivning från kyrkostyrelsen stärker vår uppfattning att frågan om finansiering av verksamheten behöver utredas. Är detta ett gemensamt ansvar för Svenska kyrkan – hur borde i så fall finansieringen utformas? Alternativen kan vara en koppling till utjämningsystemet och/eller ett bidragsförfarande. Eller är det lämpligt att en viss del inom Svenska kyrkan ska finansiera detsamma och i så fall vilken nivå/del? I vissa fall är det så att det pastorat inom vilken en institution med ett större upptagningsområde är lokaliserad, har en stor ekonomisk kapacitet – på vilket sätt ska kringliggande ekonomiska enheters ekonomiska styrka påverka finansieringen?

I en tid då samhället tenderar att skapa större och mer omfattande institutioner av typen sjukhus, större kriminalvårdsanstalter, militära förband, universitet/högskolor etc. och dessa får ett allt större upptagningsområde som går utöver stiftens gränser, finns anledning att genomföra en utredning som överväger dagens former för ansvar och finansiering av institutionssjälavården.

Göteborg, Linköping och Rydebäck den 27 juli 2019

Mot 2019:43

Jesper Eneroth (S)

Mats Ludvigsson (S)

Sofija Pedersen Videke (S)

Kyrkomötet
Motion 2019:44
av Hans-Olof Andrén m.fl.

Svenska kyrkan i utlandet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. fastställa kostnadsram för 2020 till 3 155 miljoner kronor, varvid kostnadsramen för utlandskyrkans personal ska vara 74 miljoner kronor och en kostnadsram om 6 miljoner kronor tillförs utlandskyrkan för att bidra till att täcka de extra utgifter som uppkommer till följd av den genomlysning och omställning av verksamheten som nu sker,
2. medge planeringsram för 2021 till 3 151 miljoner kronor, varvid planeringsramen för utlandskyrkans personal ska vara 75 miljoner kronor och en planeringsram om 6 miljoner kronor tillförs utlandskyrkan för att bidra till att täcka de extra utgifter som uppkommer till följd av den genomlysning och omställning av verksamheten som nu sker.

Motivering

Svenska kyrkan finns idag på drygt 40 platser i ca 25 länder runt om i världen. På ytterligare 100 platser firas gudstjänster där också gemenskaper för diakonal omsorg utvecklas. I en allt mer global och rörlig värld är den mobila verksamheten alltmer viktig. Fler och fler svenskar bosätter sig utomlands, idag drygt 7 procent av befolkningen. Av befolkningen reser 60 procent årligen utomlands. Under förra året företog vi svenskar hela 14 miljoner utlandsresor. Främst ungdomar reser oftare och längre men även pensionärer reser alltmer och stannar borta allt längre. Våra resvanor ökar men var vi bosätter oss och vart vi åker förändras kontinuerligt. Behoven av diakonal omsorg och stöd är mycket stora och växande. Många drabbas av såväl psykisk som kroppslig ohälsa och tråkigt nog råkar många illa ut på olika sätt.

Svenska kyrkan i utlandet, som följer med och finns till när vi vistas utomlands för kortare eller längre perioder, arbetar med att analysera var behoven är som störst och hur verksamheten bör bedrivas. För närvarande pågår därför ett omfattande utredningsarbete med såväl en juridisk som en pastoral översyn av verksamheten. Vilka konsekvenser detta kommer att få går inte för närvarande att överblicka. Det står dock klart att arbetet kommer att behöva ske löpande under minst två år framåt.

Kyrkostyrelsens förslag till budget i årets skrivelse kring verksamhet och ekonomi innebär en fortsatt besparing och neddragning av verksamheten. Som framgår av tabell 18 i kyrkostyrelsens skrivelse 2019:1 har kostnadsramen för personalkostnader i budgeten för 2020 minskat med 4 miljoner kronor relativt årets kostnadsram och 6 miljoner kronor relativt den planeringsram för 2020 som beslutades förra året. Planeringsramen för 2021 har reducerats med 5 miljoner kronor relativt den ram som beslutades förra året. Detta innebär färre tjänster som finansieras av nationell nivå

vilket medför färre utlandsförsamlingar. Personalen är en av utlandskyrkans viktigaste tillgångar. De senaste tio åren har kostnadsramen för Svenska kyrkan i utlandet reducerats så att finansieringen av utsänd personal har minskat med drygt 30 procent.

Enligt uppgift från kyrkokansliet innebär liggande förslag till budget, med nuvarande tjänster, en differens mellan kostnader och finansiering för 2020 på -3,2 miljoner kronor, för 2021 på -6,7 miljoner kronor och för 2022 på -8,6 miljoner kronor. I dessa siffror är ökande lönekostnader och andra stigande kostnader inte inräknade. Utredningar och genomlysningar innebär i sig ökade utgifter och kräver extra ekonomiska resurser. Dessutom tillkommer kostnader för de åtgärder som krävs som en konsekvens av utredningsarbetets slutsatser. Dessa kan i vissa fall vara omfattande; exempelvis resulterade genomgången av verksamheten i USA i ett hundratal åtgärds-punkter. Den totala kostnaden för nödvändiga åtgärder beräknas av kyrkokansliet till 12 miljoner kronor. Dessa tillkommande utgifter är inte finansierade i kyrkostyrelsens budgetförslag.

Budgetförslaget innebär att verksamhet och församlingar måste prioriteras bort mitt under den intensiva utrednings- och analysperiod som nu pågår. För att möjliggöra en långsiktigt hållbar utlandskyrka där väl underbyggda strategiska beslut om verksamheten kan fattas behöver personalkostnaderna för Svenska kyrkan i utlandet återställas till de kostnadsramar som beslutades 2018. Att först utreda verksamheterna så att de beslut som fattas därefter är väl balanserade och stabila över tid är en god och normal ordning. Liggande budgetförslag ger dock en omvänd ordning som innebär att man tvingas prioritera bort verksamhet för att sedan, efter den nödvändiga genomlysningen, konstatera vad man istället borde ha gjort. Det är dessutom viktigt att genomlysningen av verksamheten kan ske samlat och att detta arbete inte tar för lång tid.

Verksamheten behöver anpassas efter varje lands specifika lagar och regler vilket gör det nödvändigt att i framtiden teckna avtal med varje församling. Dessa avtal kräver en budgetram som sträcker sig över en längre tid då avtalen som tecknas behöver spänna över flera år. Det leder också till att en ny anslagsmodell från nationell nivå behöver skapas. För att den omställningen över huvud taget ska vara möjlig krävs därför en långsiktig finansiering med en trygg ekonomisk framförhållning.

Kyrkomötet bär det övergripande ansvaret för verksamheten inom Svenska kyrkan i utlandet som bedriver en verksamhet som i allt strävar efter och i hög grad bidrar till kyrkostyrelsens målbild 2030. Ekonomiutskottet framhåller i sitt betänkande E 2018:1 vikten av den genomgång av utlandsverksamheten som pågår. ”Det är enligt utskottet av lika stor betydelse att kyrkostyrelsen parallellt med detta [den juridiska genomgången] också bygger upp verksamheten genom tillskott av resurser.” Genom att bifalla utskottets förslag får förra årets kyrkomöte anses ha bejakat denna bedömning i utskottets betänkande.

Vi föreslår således att kostnadsramen för utlandskyrkans personalkostnader för 2020 återställs till vad som beslutades som planeringsram förra året, vilket innebär en höjning från 68 till 74 miljoner kronor. Vidare föreslår vi att planeringsramen för utlandskyrkans personalkostnader för 2021 återställs till vad som beslutades förra året, vilket innebär en höjning av ramen från 70 till 75 miljoner kronor. Dessutom föreslår vi, att utlandskyrkan tillförs ett extra anslag om 12 miljoner kronor för att bidra till att täcka de extra utgifter som uppkommer till följd av den genomlysning och omställning av verksamheten som nu sker. Det extra anslaget föreslås fördelat över två år med 6 miljoner kronor vardera under 2020 och 2021. Förslaget innebär en marginell höjning av den totala kostnadsramen för 2020 till 3 155 miljoner kronor och av den totala planeringsramen för 2021 till 3 151 miljoner kronor. Detta är en högst rimlig åtgärd som ligger i linje med vad kyrkomötet bejakat vid förra årets budgetbeslut och som

ger utlandskyrkan möjlighet att under två år att genomföra sin intensiva utrednings- och analysperiod utan att samtidigt tvingas att på bristande underlag genomföra en betydande neddragning av verksamheten.

Mot 2019:44

Göteborg den 30 juli 2019

Hans-Olof Andrén (POSK)

Maria Johansson-Berg (S)

Sebastian Clausson (S)

Marja Hillerström (ViSK)

Elisabeth Kullenberg (BA)

Niklas Larsson (C)

Biskop Thomas Petersson

Olle Reichenberg (BA)

Mattias Rosenquist (POSK)

Nina Wahlin (C)

Birger Wernersson (S)

Kyrkomötet
Motion 2019:45
av Anna Karin Hammar

Tematiskt kyrkomöte om bön

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar, under förutsättning att det kommer att genomföras ett tematiskt kyrkomöte 2021, att temat för det tematiska kyrkomötet ska vara Bön och kommunikation med Gud.

Motivering

Gud är alla relationers källa. I begynnelsen var gemenskapen hos Gud och allt liv steg fram därur. Den kristna kyrkan talar om Gud som treenig, dvs. Gud är gemenskap, relation, kommunikation. Att be är att delta i kommunikationen med universums hjärta, med Gud själv.

Det sägs att många människor har förlorat förmågan att be, även om många fler ber än som går i kyrkan till gudstjänst en vanlig söndagsförmiddag. Men vår tid visar att människan inte har förlorat förmågan till kommunikation, utan att unga som äldre ivrigt ger akt på nästa meddelande på mobilen. Jag menar att det är ett tecken på att vi är skapade för kommunikation och relation. Mobilen samspelar med ett av våra djupaste behov som människor, att vara bekräftade och relaterade, att höra samman, att betyda något för någon.

Den kristna kyrkan har en oerhörd och ibland outnyttjad skatt i sin bönetradition. Kanske finns det lika många sätt att be som det finns människor, men det finns också åtskilliga kyrkans traditioner som ännu i vår tid kan lära ut hur en människa lättare kan få tillgång till sin egen djupaste bön. Kloster och retreatar, ignatiansk spiritualitet, karmelitisk spiritualitet, za zen och yoga, pilgrimsvandringar och heliga danser, alla lär de oss att finna vårt innersta och att ta del i det ömsesidiga kärleksflöde i världen som kristna kallar Gud treenig.

Martin Luther skrev en bok till sin barberarmästare om hur man kan be och hjälpte på sin tid människor att sjunga sin bön, så som Taizé hjälper tiotusentals ungdomar i dag att be under sång, stillhet och tystnad.

De många böneljus som används i våra kyrkor visar att konkretion av hur en människa kan be är något som många människor tacksamt tar emot och använder sig av.

Lewi Pethrus fick sin stora upplevelse av gudsnärhet i en blåsippsbacke. Många i vårt land finner inre stillhet i naturen, i skogen, på haven, i vidderna, vid stranden, intill ett träd. Alla som vill bör kunna av kyrkan få hjälp att finna sin bön och att växa till i tro, hopp och kärlek. Det finns mycket mer att säga om bön men detta är kanske tillräckligt för att motivera ett tematiskt kyrkomöte om bön och kommunikation med Gud.

Öregrund den 30 juli 2019

Anna Karin Hammar (S)

Kyrkomötet
Motion 2019:46
av Eva Kyrk

Konfirmation för vuxna

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda möjligheten att införa en konfirmationsutbildning som riktar sig till vuxna som inte konfirmerat sig under sin uppväxt.

Motivering

Det finns idag många människor som i sitt barndomshem, i skolan och i samhället i övrigt i väldigt liten utsträckning kommit i kontakt med den kristna tron. Man kan vara döpt, men okunskapen om kristendomen är i många fall i det närmaste monumental och att konfirmera sig under sin uppväxt har för många aldrig varit aktuellt.

Dock finns i vår samtid ett stort intresse för andliga och existentiella frågor och kyrkan skulle kunna fånga upp detta intresse. Det finns redan idag människor som enskilt konfirmerar sig, men tanken är att utarbeta en gemensam konfirmationsundervisning i likhet med den som ges till ungdomar, men anpassad till vuxna och till vuxna problemställningar. Undervisningen skulle kunna löpa under ett år eller ett halvår eller ges under en lägervistelse. Allt skulle utmynna i en konfirmation och om man inte tidigare är döpt också i ett dop. Om vuxenkonfirmationen marknadsförs på rätt sätt skulle förhoppningsvis intresset för Svenska kyrkan och kristen tro kunna öka och ge människor tillfälle att träffas och fundera över livets viktiga frågor.

Instön den 26 juli 2019

Eva Kyrk (BA)

Kyrkomötet
Motion 2019:47
av Mats Hagelin och Eva Kyrk

Lärande i gudstjänst

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utarbeta ett material för ett temaår under rubriken ”Lärande i gudstjänsten”.

Motivering

Ett av de tillfällen då människor kommer till kyrkan är i samband med gudstjänster. Men många är främmande för det religiösa språket, förstår inte hur gudstjänsten är uppbyggd och de texter som läses ur Bibeln är inte alltid lättillgängliga. Att under ett år särskilt lägga fokus på att i samband med gudstjänsten förklara texter och ritualer skulle kunna förmedla kunskap om det budskap kyrkan förmedlar och därmed öka intresset för den kristna tron.

Simrishamn den 30 juli 2019

Mats Hagelin (BA)

Eva Kyrk (BA)